

**ULKOASIAINMINISTERIÖN
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
SEKÄ
KEHYSEHDOTUS
2016 - 2019**

Tammikuu 2015

**ULKOASIAINMINISTERIÖ
UTRIKESMINISTERIET**

SISÄLTÖ

Johdanto.....	3
Toimintaympäristö 2014 - 2019.....	3
Vuoden 2014 tavoitteiden toteutuminen	3
Toimintaympäristö ja ulkoministeriön strategiset prioriteetit	9
Vaikuttavuus ja toiminnallinen tuloksellisuus	12
Ulko- ja turvallisuuspolitiikka.....	12
Taloudelliset ulkosuhteet	15
Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö	15
Kansalaispalvelut	16
EU-oikeudelliset ja kansainvälisoikeudelliset asiat.....	17
Valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen edustautuminen Suomessa.....	18
Ulkoasiainhallinnon muut kansainväliset tehtävät.....	18
Johtaminen, hallinto- ja muut tukitehtävät.....	19
Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	20
Suunnittelukauden määrärahat	22
Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot (12.24.99).....	22
Ulkoasiainhallinnon toimintamäärärahat (24.01.01)	23
Talonrakennukset (24.01.74).....	27
Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (24.10.20).....	29
Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (24.10.21).....	30
Varsinainen kehitysyhteistyö (24.30.66)	31
Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (24.90.66).....	32
Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (24.90.68).....	33

- LIITTEET:
1. Ulkoasiainhallinnon suunnittelukauden 2016 - 2019 määrärahatarve
 2. Ulkoasiainhallinnon tietojärjestelmä- ja perustietotekniikka- ja tietotekniset infrastruktuurihankkeet
 3. Ulkoasiainhallinnon investointihankkeet
 4. Kustannusvastaavuuslaskelma
 5. Asiamuutoslomake

Johdanto

Suomen turvallisuus, hyvinvointi ja menestyksen edellytykset perustuvat laajalaiseen yhteistyöhön muiden valtioiden ja kansainvälisten toimijoiden kanssa. Suomen ulkopoliittikan tavoitteena on kansainvälisen vakauden, turvallisuuden, rauhan, oikeudenmukaisuuden ja kestävä kehityksen vahvistaminen sekä oikeusvaltion, demokratian ja ihmisoikeuksien edistäminen.

Ulkoministeriön toiminnan keskiössä ovat ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä ulkopoliittisesti merkittävät asiat. Toiminta perustuu hyviin kahdenvälisiin suhteisiin, vahvaan vaikuttamiseen Euroopan unionissa sekä tehokkaaseen monenkeskiseen yhteistyöhön. Ministeriö edistää Suomen kaupallistaloudellisia etuja ja vastaa kehityspolitiikasta ja kehitysyhteistyöstä sekä vaikuttaa globalisaation hallintaan, kehittää kansainvälistä ja EU-oikeutta ja ihmisoikeuksia sekä huolehtii julkisuusdiplomatiasta. Ministeriön edustustoverkko palvelee suomalaisia ja koko suomalaista yhteiskuntaa. Edustustoverkon merkitys ja kattavuus korostuu kansainvälisessä vaikuttamisessa.

Ulkoministeriön arvot ovat yhteistyö, luovuus ja tuloksellisuus. Hallitusohjelman ja ministeriön omien linjausten mukaisesti periaatteena on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen ministeriön kaikessa toiminnassa.

Toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu vaalikauden hallitusohjelmiin ja hallinnonalan keväällä 2014 vahvistamiin strategisiin prioriteetteihin vuosille 2014 - 2019. Näiden ja muiden hallituksen politiikka-asiakirjojen sekä eduskunnan hyväksymien linjausten pohjalta on hallinnonalalle määritelty suunnittelukauden 2016 - 2019 vaikuttavuus- ja toiminnallisen tehokkuuden tavoitteet, jotka ohjaavat hallinnonalan toimintaa ja painopisteiden asettamista sekä voimavarojen kohdentamista.

Tämä toiminta- ja taloussuunnitelma on samalla ministeriön kehusehdotus.

Toimintaympäristö 2014 - 2019

Vuoden 2014 tavoitteiden toteutuminen

Ukrainan kriisi ja EU-Venäjä -suhteen vaikeutuminen nostivat EU:n yhteisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) EU:n toiminnan keskiöön vuonna 2015. Ulkoministeriö onnistui hyvin vaativassa sisältö- ja koordinaatiotehtävässä Suomen valtionhallinnossa. Myös Etyjin toiminnan ja kriisinhallinnan merkitys lisääntyi Ukrainan tilanteen vuoksi ja Suomi osallistui merkittäväällä panoksella siviilikriisinhallintaan Ukrainassa.

EU:n ulkosuhdehallinnon (EUH) välitarkastelun johtopäätösten toimeenpano käynnistyi, mutta konkreettisempi eteneminen EUH:n toiminnan uudistamiseksi on mahdollista vasta uuden komission päästyä täysipainoisesti käyntiin. Suomalaisten rekrytoitumista EUH:iin tuettiin ja Suomi sai toisen päällikkötason paikan (Euroopan neuvoston EU-delegaation päällikkyyks).

EU:n laajentumisprosessi eteni. Jäsenyysneuvottelut avattiin Serbian kanssa tammikuussa 2014. Montenegron neuvottelut etenivät hyvin. Turkin jäsenyysneuvotteluissa avattiin pitkästä ajasta uusi neuvotteluluku ja lanseerattiin viisumivapausdialogi. Albania sai ehdokasmaa-aseman kesäkuussa 2014. Kosovon vakautus- ja assosiaatiosopimus (SAA) parafoitiin heinäkuussa 2014. Suomi on painottanut uskottavaa ehdolli-

suutta laajentumisen edellytyksenä. Tämä edellyttää hakijamaiden jäsenysvalmiuksien jatkuvaa arviointia.

Suomi toimi aktiivisesti lukuisilla turvallisuuspoliittisilla foorumeilla. Pohjoismaiden epävirallisessa N5-yhteistyössä Suomen aloitteesta hyväksyttiin ulkoministereiden julkilausuma ulko- ja turvallisuuspoliittisen yhteistyön syventämisestä laajan turvallisuuden näkökulmasta.

Naton kumppanuuspolitiikka otti merkittävän askeleen vuonna 2014, kun sitä uudistettiin osana Naton omaa transformaatiota. Suomi ja Ruotsi saivat erittäin hyvin omat tavoitteensa esille uudessa kumppanuusaloitteessa. Suomi jatkoi aktiivista rooliaan joulukuun 2013 YTPP:tä ja puolustusyhteistyön kehittämistä koskevassa seuranta-työssä sekä osallistui vuoden aikana perustettuihin EU:n siviilikriisinhallintamissioihin ja sotilaallisiin kriisinhallintaoperaatioihin. Suomen edistämää YUTP:n kehittämistä on kuluvana vuonna hidastanut korkean edustajan ja komission vaihtuminen. Ulkoasiainministeriön johdolla valmistui mietintö kriisinhallintaan ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön liittyvistä lainsäädännön muutostarpeita.

Kansainvälisen yhteisön toimet Syyriassa ovat esimerkki onnistuneesta aseidenriisun kansainvälisestä toimeenpanosta, vaikkakin työ vielä jatkuu. Suomi osallistui Syyrian kemiallisen aseiden kyvyn purkamiseen merkittäväällä panoksella: alusuojausosasto, CBRN-kyky Syyrian merikuljetusoperaatioissa, tuki OPCW:lle sekä suomalaisen yrityksen kaupallisen toiminnan pohjalta toteutettu neutraloinnin tuloksena syntyneen jäteveden käsittely.

Asevalvonnan alalla keskeinen saavutus on asekauppasopimuksen (ATT) syntyminen ja nopea voimaantulo. Suomi talletti sopimuksen ratifiointiasiakirjan keväällä 2014 yhdessä useiden muiden EU-maiden kanssa. Suomi on ollut mukana ydinuhkien torjumista koskevassa yhteistyössä osallistuen ydinturvahuippukokoukseen ja valmistautuen järjestämään ydinterrorismin torjuntaa koskevan kansainvälisen konferenssin kesäkuussa 2015. Tavanomaisten aseiden puolella jatkettiin pitkäjänteistä työtä. Vaikka Lähi-idän joukkotuhoaseetonta vyöhykettä koskevan konferenssin järjestäminen on lykkääntynyt, on Suomi saanut tunnustusta erinomaisesta fasilitointityöstä. Konferenssin lykkääntymisen syynä on alueen vaikea tilanne.

Ulkoministeriö koordinoi valtioneuvoston ihmisoikeusselonteon laadinnan yhteistyössä oikeusministeriön kanssa. Ministeriön vastuulla oli kokonaisuudessaan selonteon kansainvälisen osuuden kirjoittaminen. Selonteko annettiin eduskunnalle syyskuun 2014. Vuonna 2013 hyväksytyjen ulkoasiainhallinnon ihmisoikeusstrategian ja -toimintaohjelman toimeenpano on käynnistynyt, kuten esimerkiksi ministeriön ihmisoikeushenkilöverkoston perustaminen ja ihmisoikeuspuolustajia koskevan ohjeistuksen valmistuminen.

Ulkoasiainhallinnon YK-strategian kärkiteemoja on kyetty edistämään tehokkaasti. 1325- ja rauhanvälityskysymyksissä on saatu hyvin kansainvälistä näkyvyyttä ja Suomi on pystynyt edistämään tavoitteitaan kansainvälisesti. Suomen roolia aloittelisena rauhanvälityksen kehittäjänä ovat entisestään vahvistaneet YK:n yleiskokouksen hyväksymä kolmas rauhanvälityspäätöslauselma, YK:n ystävyyshän laajentuminen sekä Etyjin ja EU:n rauhanvälityksen ystävyyshän ja Euroopan rauhaninstituutin perustaminen. 1325-tavoitteiden toimeenpanossa on tuettu erityisesti YK:n, EU:n, Etyjin ja Naton toimia poliittisesti, taloudellisesti ja/tai asiantuntijapanoksella.

Kansainvälisen oikeuden alalla tavoitteet saavutettiin hyvin. Ministeriö edisti mm. YK-strategiassa ja ihmisoikeusstrategiassa kirjattuja kansainvälisoikeudellisia tavoitteita

YK:n, EU:n, Euroopan neuvoston ja kansainvälisen rikostuomioistuinten piirissä sekä antoi oikeudellista asiantuntemusta keskeisten ajankohtaisten poliittisten prosessien tueksi liittyen mm. Ukraina, Syyriaan ja Palestiinaan.

Ministeriö vastasi tehokkaasti Ukraina/Venäjä-pakotteisiin. Pakotteiden valmistelu tapahtui poikkeuksellisen vaativassa aikataulussa ja niiden käyttöönotto moninkertaisti pakotteiden täytäntöönpanoon ja neuvonantoon liittyvien tehtävien määrän. Neuvotteluissa korostettiin pakotteiden toivottua vaikutusta kohteisiinsa, tästä huolimatta myös Suomen erityiset huolet saatiin tuotua esiin neuvotteluprosessissa. Ministeriö on saanut kiitosta nopeasta ja aktiivisesta tiedottamisesta uusista pakotteista sekä yrityksille annettavasta neuvonnasta. Alkuvuodesta saatiin päätökseen pakotteita koskevien internet-sivujen kattavan uudistamistyön sekä loi sähköisen lupajärjestelmän yrityksiä varten.

Suomen hallituksen edustaminen valtioneuvoston edustajana EU-tuomioistuimessa ja komission rikkomusmenettelyissä sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa hoidettiin tasokkaasti määräaikoja noudattaen. Ministeriö jatkoi vaikuttamista Euroopan ihmisoikeussopimusjärjestelmän reformiprosessiin koskien erityisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuinta sekä YK:n ihmisoikeussopimusten valvontaelinten hallitustenväliseen vahvistamismenettelyyn sekä EU:n liittymiseen Euroopan ihmisoikeussopimukseen.

Vuoden aikana saatiin ulkoasiainministeriössä valmiiksi yhteensä 18 hallituksen esitystä mukaan lukien merkittävät hallituksen esitykset konsulipalvelulain muuttamisesta, pakotelainsäädännön muuttamisesta sekä vammaisten henkilön oikeuksista tehdyn yleissopimuksen, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä tehdyn yleissopimuksen ja kansainvälisen rikostuomioistuimen perussäännön muutosten hyväksymisestä.

Ulkoministeriön Team Finland -toiminnan keskeinen tulos ovat syyskuussa julkistetut, edustustoverkoston kansainvälistymispalvelut. Yrityksille tarjotaan tietoa eri maiden markkinoista, neuvontaa kansainvälistymisen eri vaiheisiin sekä apua verkostojen, yhteiskuntasuhteiden ja näkyvyyden luomiseen.

Suomen tavoitteiden toteutuminen EU:n kahdenvälisissä vapaakauppaneuvotteluissa voidaan katsoa toteutuneen hyvin. Talousvaikutuksiltaan merkittävät neuvottelut EU:n ja USA:n välillä sekä EU:n ja Japanin välillä ovat edenneet. EU:n ja Kanadan välisen vapaakauppasopimus on valmistumassa. Kanadan sopimuksessa on pitkälti saavutettu Suomen asettamat tavoitteet. Venäjän WTO -sitoumusten toimeenpanossa ja vaikuttamisessa on toimittu komission suuntaan aloitteellisesti ja tuloksellisesti.

OECD:n sisältötyön kattava hyödyntäminen Suomen hallitusohjelman toimeenpanossa ja järjestöpolitiikan ohjaaminen Suomen toivomaan suuntaan vaikuttaa toteutuvan hyvin. Venäjän jäsenyysneuvottelut ovat pysähdyksissä Ukrainan kriisin seurauksena. Vientivalvonnassa Venäjä-pakotteiden toimeenpano on aiheuttanut runsaasti työtä, johon ei voitu valmistautua. Vientiyritysten palaute on ollut erittäin myönteistä. Sähköisen asiointipalvelun viimeiset osa-alueet saadaan toimimaan vuoden loppuun mennessä.

Valtioneuvoston selonteko kehityspolitiikan vaikuttavuudesta ja johdonmukaisuudesta annettiin eduskunnalle keväällä, ja se herätti ennennäkemättömän vilkkaan keskustelun Suomen kehityspolitiikasta ja -yhteistyöstä. Vuoden aikana kehityspoliittiset tavoitteet saatiin pitkälti onnistuneesti ajettua sisään toimintaan ja linjauksiin, ml. ihmisoikeusperustainen kehitys ja läpileikkaavat tavoitteet, ja kehityspoliittisten ohjelman

toimeenpano on hyvin käynnissä. Kehitysyhteistyön väärinkäytösilmoitusjärjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2014.

Suomen vaikutusmahdollisuudet vuoden 2015 jälkeisen kestäväen kehityksen agendan painopisteitä määriteltäessä on saatu hyödynnettyä valmisteluvaiheen työssä kiihtävästi. Yleisperiaatteina korostettiin kestäväen kehityksen ja köyhyyden vähentämisen välistä keskinäisriippuvuutta, planetaaristen kynnsarvojen kunnioittamista ja eriarvoisuuden vähentämistä ja universaalisuutta sekä keskeisinä aihealueina mm. rauhan, turvallisuuden ja kehityksen yhteyttä sekä oikeusvaltiota ja hyvää hallintoa, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa ml. seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet, luonnonvarojen kestävää hallintoa, vettä ja sanitaatiota sekä kestävää metsätaloutta. Kestäväen kehityksen rahoituskomitean työ on saatettu onnistuneesti päätökseen Suomen rinnakkaispuheenjohtamana.

Kaikkien kansainvälisten rahoituslaitosten vaikuttamissuunnitelmat otettu käyttöön ja niiden toimeenpanoa seurataan vuositasolla. Afrikan kehitysrahaston ja Maailmanpankin IDA:n lisärahoitusneuvottelut saatiin menestyksellisesti päätökseen. Suomen kehityspoliittisen ohjelman mukaiset tavoitteet näkyvät selvästi myös lisärahoitusneuvottelussa sovituissa painopisteissä.

Yksityissektoriyhteistyö-instrumenttien kehittäminen on jatkunut yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön ja muiden Team Finland-toimijoiden kanssa. Kauppaa tukevan kehitysyhteistyön (Aid for Trade) osalta asetetut tavoitteet on saavutettu hyvin. Suomi on jatkanut tukeaan kauppaa- ja kehitysjärjestöille suunnitelmien mukaisesti korostaen mm. laadun parantamista ja vaikuttavuutta. Ulkoministeriö ja Tekes julkistivat uudenlaisen BEAM – Business with Impact – ohjelman. Lisäksi vuonna 2014 on panostettu kehitysmalliketoiminnan edistämiseen.

Venäjä-suhteita on kansainvälisen tilanteen mahdollistamissa puitteissa edistetty niin kahdenvälisesti kuin EU:ssakin. Pääministerin johtaman hallituksen Venäjä-asioiden ministeriryörymä tehosti Venäjä-politiikan koordinaatiota. Korkean tason vierailuvaihto Venäjän kanssa jatkui yhteisten EU-linjausten mukaisissa puitteissa. Presidentit ja ulkoministerit ovat tavanneet vuoden aikana kahdesti, ja puhelinyhteydet ovat olleet säännöllisiä myös pääministereiden kesken. Talouskomission varapuheenjohtajapaaminen järjestettiin Moskovassa lokakuussa. Talouskomission alaiset työryhmät kokoontuivat vuoden aikana normaalisti. Suomalaisyritysten vientiponnisteluja alueen maihin tuettiin yritysten tarpeiden mukaan.

Arktinen strategia uudistettiin ja sen toimeenpano ja sen seuranta aloitettiin. Kahdenvälisiä arktisia kumppanuuksia on sovittu Norjan ja Kanadan kanssa. Suomen, Ruotsin ja Norjan pääministerit kutsuivat Suomen aloitteesta selvitysryhmän kartoittamaan mahdollisuuksia taloudellisen kasvun lisäämiseksi pohjoisilla alueilla. Myös arktisen yhteistyön mukanaan tuomia kaupallis-taloudellisia mahdollisuuksia on tuotu esille. Suomen kaksivuotinen puheenjohtajuus Barentsin euroarktisen neuvostossa ja sen työryhmissä lähti käyntiin suunnitelmien mukaisesti.

Suomen puheenjohtajuus Itämeren valtioiden neuvostossa siirtyi Virolle heinäkuussa 2014. Suomen puheenjohtajuuskaudella uusittiin neuvoston prioriteetit. CBSS:n pääministerikokousta ei pidetty Ukrainan kriisin vuoksi. Suomi osallistui aktiivisesti EU:n Itämeren alueen strategian toteuttamiseen koordinoimillaan painopistealueilla. Turussa järjestettiin yli tuhat osanottajaa koonnut EU:n Itämeri-strategian vuosifoorumi ja Baltic Development Forum (BDF) huippukokous. Suomi toimi alkuvuoden 2014 Itämeri- strategian kansallisten yhteyshenkilöiden puheenjohtajana.

Alueellisen yhteistyössä pohjoisen ulottuvuuden ja sen kumppanuuksien etenemiseen on vaikutettu tuloksellisesti. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyön määrärahalla (IBA-rahoitus) on tuettu mm. Suomen CBSS- ja BEAC -puheenjohtajuushankkeita, Suomenlahden teemavuotta ja Barentsin alueen pelastuspalveluharjoitusta sekä hallituksen Venäjä-toimintaohjelman toimeenpanoa.

Suomi jatkoi EU:n rahoituskehyskauteen 2014 - 2020 liittyen tuloksellista vaikuttamistaan ja saavutti tavoitteensa PU-rahoituksen sisällyttämisestä ENI-asetukseen. Suomen tavoite ENI CBC -ohjelmien rahoitustason noususta ylittyi. ENI-asetuksen sekä CBC-strategian ja -ohjelmien toimeenpanosääntöjen parantamisessa onnistuttiin.

EU-rahoitteinen hallinnon kehittämistoiminta (Twinning ja TAIEX) jatkui vilkkaana. Suomen hankkeet ovat menestyneet hyvin jäsenmaiden tiukassa tarjouskilpailussa. Vuosina 2013 - 2014 voitettujen hankkeiden arvo oli noin 10 milj. euroa, mikä palautui EU:lta Suomelle. Suomi myös antoi asiantuntija-apua Kreikan ja Kyproksen rakenne-uudistusten toimeenpanemiseksi.

Suomi osallistui aktiivisesti Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) ja sen itäisen kumppanuuden toimeenpanoon ja kehittämiseen sekä vaikutti osaltaan EU:n Keski-Aasia -strategian toimeenpanoon. Suomi osallistuu vahvasti Georgian EUMM-tarkkailumissioon ja Itä-Ukrainan Etj-tarkkailumissioon.

Amerikan ja Aasian alueiden suhteiden vahvistaminen Suomelle keskeisimpien maiden kanssa on edennyt hyvin. Korkean tason vierailuvaihtoa ja poliittisia konsultaatioita on käyty kaikkien Suomelle tärkeiden maiden kanssa. Tasavallan presidentti teki valtiovierailun Kanadaan lokakuussa ja pääministeri osallistui lokakuussa ASEM -huippukokoukseen. Suomessa vieraili mm. Kiinan kommunistisen puolueen keskuskomitean politbyroon pysyväiskomitean jäsen Liu Yunshan sekä Uruguayn presidentti. Intian presidentti teki valtiovierailun Suomeen lokakuussa. EU:n strategisessa keskustelussa panostettiin erityisesti USA:an, Kiinaan, Intiaan ja Brasiliaan. EU-Kanada -huippukokous syyskuussa julisti, että CETA- ja SPA-sopimusneuvottelut on saatu päätökseen. Vuoden aikana aloitettiin myös Myanmarin kehitysyhteistyöohjelman suunnittelu ja Latinalaisen Amerikan alueellisen kehitysyhteistyön alasarjo.

Afrikassa että Lähi-idässä yhteistyötä on edelleen tiivistetty mm. Afrikan Unionin ja alueellisten yhteistyöjärjestöjen järjestöjen kanssa. Arabikevät on muokannut Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän maita ja niiden tulevaisuuden mahdollisuuksia ja haasteita ja Suomi on osallistunut tämän muutoksen tukemiseen lukuisilla kehitysrahoituksen instrumenteilla ja hankkeilla sekä poliittisilla tuen ilmauksilla. Kahdenväliset kontaktit alueen maihin ja järjestöihin ovat edelleen lisääntyneet, vahvistuneet ja syventyneet. Suhteiden edistäminen on tapahtunut mm. alueelle suuntautuneiden ministeri- ja muiden korkean tason vierailujen sekä Suomeen suuntautuneiden vastaavien vierailujen kautta. Samoin hauraiden valtioiden kanssa on lisätty yhteistyötä ja vierailuvaihtoa. EU-yhteistyö on ollut tuloksellista ja Suomen tavoitteet ja kannat on esitetty aktiivisesti ja tuloshakuisesti eri EU-foorumeilla.

Ulkoministeriön tarjoamien konsulipalvelujen kysyntä ja annettujen palvelujen määrä kasvoivat merkittävästi vuoden aikana. Vuositasolla tämä tarkoittaa yli 50 000 konsulipalvelujen toimenpidettä. Hädänalaisten avustaminen aloitettiin lähes jokaisessa tapauksessa määrääjässä. Myös kriisipäivystyksen tehostettu tilanneseuranta – yhden tunnin kuluessa tilanteen tiedoksi saamisesta – toteutui asetettua määräaikaa nopeammin. Konsulikomennuskuntien lähtövalmius säilyi hyvällä tasolla. Ulkomailla tapahtuvia suuronnnettomuuksia varten kehitettiin uusi kriisirekisterijärjestelmä, joka integ-

roitiin matkustusilmoitusjärjestelmän yhteyteen. Ulkoministeriön ympärivuorokautisen päivystyskeskuksen perustamisesta päätettiin ministeriön johtoryhmässä kesäkuussa 2014. Päivystyskeskuksen käytännön ratkaisuja valmistellaan parhaillaan. Viisumien sähköisessä prosessoinnissa ja viisumihakemisen ulkoistamisessa Venäjällä ja Ukrainassa ml. yhteispalvelukeskukset edistyttiin. Viisumiedustamissopimuksia on solmittu Schengen-maiden kanssa erityisesti alueilla, joissa Suomi on sulkenut tai sulkemassa omia edustustojaan, edustamisjärjestelyjen oletetaan vaikeutuvan tulevaisuudessa muiden Schengen-maiden ulkoistamisen edetessä.

Ministeriön uudistetun viestintäosaston toiminta käynnistyi. Uuteen toimintamalliin ja strategiasta johdettuun sisältöön perustuvan viestintäsuunnitelman laatiminen on aloitettu vuoden 2014 lopussa ja se on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2015 alkupuolella. Ministeriö jatkoi maakuvatyön kehittämistä Team Finlandin puitteissa sekä tuki Finland Promotion Boardin toimintaa sihteeristötoiminnon kautta. Edustustojen ja alueellisten Team Finland-tiimien johdonmukaista maakuvatyötä edistettiin ohjauksen, koulutuksen, työkalujen ja Team Finland -toimintasuunnitelmien tueksi suunnatun määrärahan kautta. Ulkoministeriön toiminnallisia prioriteetteja tukevan verkkoviestinnän uudistamista jatkettiin ulkoisten verkkosivujen sisältöstrategian ja kohderyhmien määrittelyllä. Kehitysviestinnän tehostaminen eteni.

Kansainvälisiin sopimuksiin ja diplomaattisiin erioikeuksiin perustuvat sekä korkean tason vierailuihin liittyvät tehtävät ovat toteutuneet tavoitteiden mukaisesti.

Henkilöstöstrategian 2010 - 2015 toteuttaminen on edennyt koko strategiakauden etupainotteisesti. Vuoden aikana aloitettiin Henkilöstöstrategia 2015 - 2020:n valmistelu. Johtajapolitiikan toteuttaminen etenee hyvin. Työhyvinvoinnin valtavirtaistaminen kaikkeen toimintaan on edennyt tasaisesti ja työhyvinvointiajattelu on vakiintumassa osaksi osastojen ja edustustojen normaalia toimintaa. Valtionhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman inhimillinen pääoma -osuutta toteutettiin henkilöstöstrategian toimeenpanon yhteydessä.

Valtion omistamien kiinteistöjen arvon ja toimintakyvyn säilyttämisessä on onnistuttu kohtuullisesti huomioon ottaen käytettävissä olevat määrärahat. Toteutetuilla korjaushankkeilla parannettiin kunnostettujen kiinteistöjen käytettävyyttä ja kestävyyttä. Ulkomaanedustuksen kiinteistöjen korjausvelan kasvaessa kuitenkin edelleen ovat kiinteistöstrategian tavoitteet tältä osin jääneet saavuttamatta.

Ulkoasiainhallinnon turvallisuustason ylläpitäminen ja parantaminen toteutui tavoitteen mukaisesti. Turvallisuusstrategia valmistuu ja sitä aletaan jalkauttaa vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla. Turvaluokitellun tiedon välitys- ja käsittelyjärjestelmän rakentaminen on edelleen sitonut merkittävästi resursseja.

Valtioneuvoston hallintoyksikkö-hankeeseen (VNHY) osallistuminen on sitonut ennakoitua huomattavamman määrän hallinnonalan resursseja, erityisesti niissä toiminnoissa, joita uudistus eniten koskee (tietohallinto, virastopalvelut).

Osana valtiosuhteiden kehittämistä toimintamäärärahojen leikkauksia ulkoministeriö julkisti vuoden 2014 aikana lisäpäättöksiä edustustoverkon rakenteellisista muutoksista: Suomen suurlähetystöt Luxemburgissa, Bratislavassa (Slovakia) sekä Ljubljanassa (Slovenia), suljetaan vuoden 2015 loppuun mennessä. Samalla Suomen edustustoverkkoa päivitetään toiminnallisista syistä. Beirutissa, Libanonissa toimivan väliaikaisen yhteystoimiston toimintaedellytyksiä vahvistetaan ja toimisto muutetaan suurlähetystöksi. Pristinassa, Kosovossa toimiva ja vuodesta 2009 lähtien väliaikai-

sen asiainhoitajan johtama suurlähetystö korotetaan vuonna 2015 suurlähettilästasolle.

Toimintaympäristö ja ulkoministeriön strategiset prioriteetit

Suunnittelukaudella 2014 - 2019 maailmanpolitiikassa ja -taloudessa jatkuu rakenteellinen muutos ja taloudellisten ulkosuhteiden merkitys korostuu. Kansainvälisiin suhteisiin sisältyy tarve varautua erilaisiin kriiseihin ja häiriötilanteisiin, myös Euroopan alueella, kuten Ukrainan tilanne osoittaa. Keskinäisriippuvuuden merkitys kasvaa ja mm. kyberturvallisuus nousee entistä tärkeämmäksi teemaksi. Suomalaiset odottavat kehitysyhteistyöltä selvempiä tuloksia. Myös kansalaisten, muun valtionhallinnon ja yritysten odotukset Suomen ulkoasiainhallinnon palveluita kohtaan ovat lisääntyneet. Samanaikaisesti julkisen talouden tilanne vaikuttaa heikentävästi myös ulkoasiainhallinnon toimintaedellytyksiin.

Toimintaympäristön muutos edellyttää ulkoasiainhallinnolta paremmin kohdennettua toimintatapaa ja entistä laajempaa ulkopoliittikan välineistöä.

Painopisteet:

Lähialueet ja Euroopan turvallisuus

Suomen lähialueiden merkitys säilyy suurena. Pohjoismaisen yhteistyön merkityksen odotetaan kasvavan. Ukrainan kriisillä on kauaskantoisia seurauksia EU:n ja Venäjän suhteille ja eurooppalaiselle turvallisuusjärjestykselle. Kriisi heijastuu myös EU-maiden ja Venäjän kahdenvälisiin suhteisiin. Suomelle ja EU:lle on tärkeää ylläpitää Yhdysvaltojen kiinnostusta Euroopan turvallisuuteen ja siinä tehtävään yhteistyöhön. Yhteistyössämme Naton kanssa on tarkasteltava uusia yhteistyön muotoja operaatio toiminnan vähentyessä.

Tavoitteet:

- Tiivistetään ja laajennetaan pohjoismaista ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä.
- Vahvistetaan EU:n ulkoista toimintaa sekä yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa.
- Tuetaan Ukrainan kriisin ratkaisua sekä Ukrainan poliittisen ja taloudellisen tilanteen vakauttamista. Tarkastellaan suhdetta Venäjään samalla ylläpitäen vuoropuhelua Venäjän kanssa kahdenvälisesti, EU-tasolla ja monenkeskisesti.
- Syvennetään kahdenvälisiä ja EU:n suhteita Yhdysvaltoihin sekä tuetaan Yhdysvaltain sitoutumista monenkeskiseen yhteistyöhön sekä Euroopan vakauteen ja turvallisuuteen.
- Kehitetään yhteistyötä Naton kanssa sekä EU-Nato -yhteistyötä.
- Kehitetään Suomen toimintaa arktisiin alueisiin liittyvissä kysymyksissä.

EU:n toimintakyvyn ja yhteisen ulkopoliittikan vahvistaminen

EU:n ulkosuhteiden vahvistaminen ja tähän sitoutuneet, tehokkaasti toimivat EU-instituutiot ovat Suomelle tärkeitä. EU-tasolla on tavoiteltava parantuvaa taloustilannetta, ratkaisukeskeisyyttä ja yhtenäisyyden säilyttämistä.

Tavoitteet:

- Edesautetaan yhteisen strategian ja sisällön luomista EU:n ulkopoliittikkaan. Tuetaan EU:n ulkosuhdehallinnon kehittämistä. Tavoitteena on ulkosuhteissaan vai-

kuttavampi, tehokkaampi, johdonmukaisempi ja yhtenäisempi EU. Tuetaan EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikan sekä puolustusyhteistyön kehittämistä tavoitteellisella tavalla.

- Myötävaikutetaan EU:n laajentumisprosessin etenemiseen ja osallistutaan EU:n naapuruuspolitiikan kehittämiseen. Tuetaan EU:n strategisia kumppanuuksia koskevan politiikan vahvistamista.
- Tuetaan kestävien ratkaisujen löytämistä EU:n taloushaasteisiin, sekä pyritään sitä kautta ylläpitämään unionin yhtenäisyyttä ja toimintakykyä.

Globalisaation hallinta ja monenkeskisen järjestelmän vahvistaminen

Kansainvälisen toimintaympäristön muutokset aiheuttavat uudistamispainetta myös monenkeskiselle järjestelmälle. Tilanne Ukrainassa osoittaa, että YK:n peruskirjan keskeisten periaatteiden kunnioittaminen ei ole itsestään selvää modernissakaan maailmassa. Näiden periaatteiden vahvistamiseksi on edelleen tehtävä työtä maailmanlaajuisesti, sekä kahdenvälisesti että monenkeskisesti. Monenkeskisten toimijoiden on jatkossa entistä selvemmin pystyttävä osoittamaan toimintansa tuloksia ja kustannustehokkuutta. Globaalihallinnan kehittämiseksi on tärkeää sitoutua monenkeskiseen järjestelmään ja vahvistaa nykyisten mekanismien hyödyntämistä. Kansainvälisen yhteisön tulee pyrkiä kehittämään tehokkaita keinoja, mikä Suomen ulkoasiainhallinnon työkentässä tarkoittaa mm. avoimen ja sääntöperustaisen talous- ja kauppajärjestelmän vahvistamista, finanssimarkkinoiden toiminnan ongelmien käsittelyä sekä ratkaisujen hakemista luonnonvarojen hyödyntämiseen tai hauraisiin valtioihin liittyviin ongelmiin.

Tavoitteet:

- Toimitaan aloitteellisesti globaalihallintaan liittyvissä kysymyksissä Suomen kannalta tärkeillä aloilla (mm. kestävä kehitys, asevalvonta ja -riisunta, avoin sääntöihin perustuva talous- ja kauppajärjestelmä, globaalitalouden vakaus ja tasapaino, ympäristö, ilmasto, ihmisoikeudet, naisten oikeuksien edistäminen ja arktiset kysymykset). Tässä toiminnassa EU-vaikuttamisen sekä monenkeskisen ja transatlanttisen yhteistyön rooli on keskeinen.
- Tuetaan YK:n peruskirjan keskeisten periaatteiden, YK-järjestelmän toimintakyvyn ja aseman vahvistamista sekä YK:n reformeja. Vahvistetaan monenkeskisten toimijoiden tuloksellisuutta, vaikuttavuutta ja avoimuutta.
- Vahvistetaan Suomen kykyä seurata uusia kansainvälisen yhteistyön mekanismeja sekä vaikuttaa niihin (mm. G-maita koskevat järjestelyt, ei-valtiolliset toimijat ja verkostot).

Taloudellisten ulkosuhteiden edistäminen

Kansainvälinen talouskriisi varjostaa näkymiä Suomessa ja Euroopassa, mutta kansainvälisessä taloudessa on nähtävissä positiivista virettä. Kehittyvien markkinoiden suhteellinen painoarvo jatkaa kasvuaan ja kilpailu näillä markkinoilla kiihtyy. Panostaminen Euroopan ulkopuolisiin kasvumarkkinoihin Aasiassa, latinalaisessa Amerikassa ja Afrikassa sekä niissä maissa, joiden kanssa EU neuvottelee vapaakauppasopimuksia on tärkeää Suomen taloudellisen hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

Suomalaisyrittäjien kansainvälisen kilpailukykyyn tukeminen taloudellisia ulkosuhteita hyödyntäen on yksi Suomen ulkopoliittisten keskeisistä tavoitteista. Ulkoasiainministeriö voi kauppapoliittisin ja VKE-toimenpitein edistää taloudellista hyvinvointia ja työllisyyden kasvua tukemalla suomalaisyrittäjien kansainvälistä kilpailukykyä ja niiden kykyä hyödyntää globaaleja arvoketjuja. Uusien mahdollisuuksien hyödyntäminen

edellyttää selkeästi määriteltyjä strategisia tavoitteita sekä tiivistä yhteistyötä julkisrahoitteisten toimijoiden kesken.

Tavoitteet:

- Ulkoasiainhallinto jatkaa Team Finland -toiminnan vahvistamista vastuualueillaan kauppapolitiikassa, markkinoillepääsyssä sekä viennin ja kansainvälistymisen edistämisessä.
- Panostamme EU:n kahden- ja alueiden välisiin vapaakauppasopimusneuvotteluihin Suomelle taloudellisesti tärkeiden maiden kuten Yhdysvaltojen ja Japanin kanssa sekä WTO:n puitteissa käytäviin kauppaneuvotteluihin.
- Vaikutetaan siihen, että Venäjän WTO-sitoumukset toimeenpannaan mahdollisimman tehokkaasti Suomelle tärkeillä sektoreilla.

Köyhyyden vähentäminen, kestävän kehityksen, ihmisoikeuksien ja laajalajaisen turvallisuuden edistäminen

Vaikka maailma on kokonaisuudessaan vaurastunut, on kehitys ollut maailmanlaajuisesti epätasaista. Eriarvoisuus sekä maiden sisällä että välillä on kasvanut. Arabimaiden yhteiskunnallinen murros on muuttanut toiminnan merkitystä kansainvälisillä foorumeilla. Väestönkasvu, nuorisotyöttömyys, ääriilikkeiden toiminta, ruokakriisi, ympäristöongelmat, eriarvoisuutta ylläpitävät rakenteet (mm. huono hallinto, pääomapako ja korruptio), ihmisoikeusloukkaukset, valtioiden sisäiset ja alueelliset konfliktit ja luonnononnettomuudet muodostavat esteen kehitysmaiden kehittymiselle ja vaikuttavat myös Suomeen ja Eurooppaan mm. lisääntyvän maahanmuuton ja turvallisuusongelmien kautta. Toimintaympäristöä kehitysmaissa ei paranneta yksin kehitysyhteistyön keinoin, vaan tarvitaan myös muiden politiikkalohkojen kokonaisvaltaisia ja johdonmukaisia toimia. Toiminnan perustana ovat Suomen vahvuudet kuten rauhanvälitys, oikeusvaltiokehitys, laadukas koulutus, hyvä hallinto, ekologinen kestävyys, tasa-arvo ja pohjoismainen malli.

Tavoitteet:

- Kehityspoliittisen ohjelman ja ihmisoikeuspoliittisen selonteon mukaisesti vähennetään äärimmäistä köyhyyttä ja eriarvoisuutta sekä konfliktien ja luonnonkatastrofien aiheuttamaa kärsimystä, edistetään kestävästä kehityksestä sekä oikeusvaltion, demokratian, ihmisoikeuksien ja naisten aseman vahvistamista. Vahvistetaan Suomen kehityspoliittikan ja kehitysyhteistyön vaikuttavuutta.
- Kehitysyhteistyötä kohdennetaan kehityspoliittisen toimenpideohjelman linjausten mukaisesti kaikkein köyhimpiin maihin ja toimintaa hauraissa valtioissa vahvistetaan.
- Suomi vaikuttaa aktiivisesti vuoden 2015 jälkeisen kehitysagendan valmistelussa.
- Puututaan kehityksen esteisiin edistämällä kehitystä tukevaa politiikkajohdonmukaisuutta Suomessa, EU:ssa ja globaalitasolla.
- Edistetään rauhaa ja vakautta vahvistamalla Suomen roolia rauhanvälitystoiminnassa ja nykyisiä yhteistyöverkostoja (ml. Pohjoismaat) ja vahvistamalla kansainvälisen oikeuden noudattamista ja kehittämistä.
- Osallistutaan kansainväliseen siviili- ja sotilaalliseen kriisinhallintaa kansainvälistä vastuunkantoa osoittavalla tavalla ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa noudattaen.
- Edistetään kehitysmaiden osallistumista kansainväliseen kauppaan sekä talouskehityksen laajapohjaisuutta ja köyhyyttä vähentää vaikutusta sekä vahvistetaan kehitysmaiden kykyä kotimaisten tulonlähteiden keräämiseksi (ml. verotus).

Joustava ja resurssitehokas ulkoasiainhallinnon toiminta ja palvelut

Ulkoasiainhallinnon väheneviä voimavaroja on keskitettävä erityisesti maihin ja alueisiin, joiden poliittinen ja taloudellinen merkitys on Suomen kannalta kasvamassa.

Tavoitteet:

- Sopeutetaan ulkoasiainhallinnon toiminta entistä täsmällisemmin käytössä oleviin voimavaroihin. Rajataan toimintaa strategisten prioriteettien mukaisesti, keskittämällä ja keventämällä hallinnonalan sisäisiä prosesseja sekä hyödyntämällä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa kotimaassa ja ulkomailla. Ulkomaanverkoston vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta tehostetaan toiminnan tarkemmalla kohdentamisella sekä edistämällä Suomen kansainvälisiä toimintoja Team Finland -toimintamallin kautta.
- Jatketaan edustustoverkon kehittämistä kokonaisvaltaisesti, huomioiden Pohjoismaiden ja Baltian maiden kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi yhteistyömahdollisuudet EU:n ulkosuhdehallinnon kanssa.
- Kehitetään kansalaispalvelujen järjestämisen joustavuutta, kustannustehokkuutta ja vastaavuutta muuttuvaan kysyntään mm. uusia digitaalisia ratkaisuja hyödyntämällä.
- Kehitetään tietojärjestelmiä vastaamaan ulkoasiainhallinnon laajaa tehtäväkenttää, pyrkimyksenä käyttäjäystävällisyys ja korkeatasoinen tietoturva.
- Tehostetaan ulkoasiainhallinnon viestinnän vaikuttavuutta keskittymällä entistä paremmin hallinnonalan strategisiin painopisteisiin.

Vaikuttavuus ja toiminnallinen tuloksellisuus

Hallitusohjelman ja edellä esitettyjen strategisten prioriteettien pohjalta ministeriö on asettanut suunnittelukauden tavoitteet vaikuttavuudelle ja toiminnalliselle tuloksellisuudelle. Tavoitteet esitetään ulkoasiainministeriön toiminnoittain jaoteltuina taulukokomussa. Tavoiteasetannan jatkumon varmistamiseksi taulukossa esitetään myös vuoden 2015 tulostavoitteet.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikka

Tähän toimintoon kuuluvat ulko- ja turvallisuuspolitiikan valmistelu, kriisinhallinta, monenkeskinen asevalvonta ja aseidenriisunta, kansainväliset ihmisoikeudet sekä EU-politiikka ja EU-suhteet siltä osin kuin kyse on EU:n laajentumisesta, instituutio-naalisesta kehittämisestä tai EU:n perussopimusmuutoksista.

Tavoitteena on Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisen aseman vahvistaminen, Suomen kantojen ja Suomelle tärkeiden kysymysten edistäminen. Ministeriön osaamista ulkopoliittikan ennakoituvuudessa kehitetään tavoitteena hyödyntää ennakoitua entistä paremmin strategisessa suunnittelussa.

Tässä osiossa käsitellään myös Pohjoismaiden yhteistyö ja alueellinen yhteistyö ja vastaavat ellei toiminta selkeästi liity johonkin muuhun toimintoon.

Toimintaa ohjaa hallitusohjelman lisäksi turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko 2012, kokonaisvaltainen kriisinhallintastrategia 2009, rauhanvälityksen toimintaohjelma 2011, ulkoasiainhallinnon YK-strategia, ulkoasiainhallinnon ihmisoikeusstrategia ja toimintaohjelma sekä kansallinen 1325-toimintaohjelma. Toimintaa ohjaa myös

EU:n uudistettu Itämeri-strategia vuodelta 2012 ja sitä koskeva toimintaohjelma vuodelta 2013, valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta vuodelta 2013 ja Suomen arktinen strategia 2013.

Suunnittelukauden aikana Suomi toimii puheenjohtajana Pohjoismaiden ministerineuvostossa vuonna 2016 ja Pohjoismaiden neuvostossa vuonna 2017 sekä Arktisessa neuvostossa vuosina 2017 - 2019. Suomi on jäsenenä Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) hallintoneuvostossa vuosina 2013 - 2016 ja Kemiallisten aseiden kieltojärjestön (OPCW) hallintoneuvostossa vuosina 2014 - 2016.

Tulostavoitteet vuodelle 2015	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2016 - 2019
<p>Johdonmukainen toiminta kahdenvälisissä suhteissa, EU:ssa ja kansainvälisissä järjestöissä.</p>	<p>Johdonmukainen toiminta kahdenvälisissä suhteissa, EU:ssa ja kansainvälisissä järjestöissä.</p>
<p>Euroopan turvallisuuden ja vakauden edistäminen sekä osallistuminen eurooppalaisen turvallisuusyhteistyön kehittämiseen tätä koskevilla foorumeilla, kuten Etyj.</p>	<p>Euroopan turvallisuuden ja vakauden edistäminen sekä osallistuminen eurooppalaisen turvallisuusyhteistyön kehittämiseen tätä koskevilla foorumeilla, kuten Etyj.</p>
<p>Monenkeskisen yhteistyön vahvistaminen erityisesti YK-politiikan kautta.</p>	<p>Monenkeskisen yhteistyön vahvistaminen erityisesti YK-politiikan kautta.</p>
<p>Kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden edistäminen osallistumalla, kansainväliseen kriisinhallintaan sekä jatkamalla toimintaa kansainvälisen rauhanvälitystoiminnan sekä sen rakenteiden vahvistamiseksi.</p>	<p>Kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden edistäminen osallistumalla, kansainväliseen kriisinhallintaan sekä jatkamalla toimintaa kansainvälisen rauhanvälitystoiminnan sekä sen rakenteiden vahvistamiseksi.</p>
<p>Osallistuminen kansainväliseen kyberyhteistyöhön.</p>	<p>Osallistuminen kansainväliseen kyberyhteistyöhön.</p>
<p>Asevalvonnan ja aseidenriisunnan edistäminen erityisesti ydinaseriisuntaan ja ydinturvallisuuteen sekä ATT-sopimuksen toimeenpanoon liittyvissä kysymyksissä.</p>	<p>Asevalvonnan ja aseidenriisunnan edistäminen erityisesti ydinaseriisuntaan ja ydinturvallisuuteen sekä ATT-sopimuksen toimeenpanoon liittyvissä kysymyksissä.</p>
<p>Ihmisoikeuksien valtavirtaistaminen ja integroiminen osaksi ulkopoliittikkaa. Tasa-arvon sekä naisten ja tyttöjen oikeuksien edistäminen.</p>	<p>Ihmisoikeuksien valtavirtaistaminen ja integroiminen osaksi ulkopoliittikkaa. Tasa-arvon sekä naisten ja tyttöjen oikeuksien edistäminen.</p>
<p>Kumppanuusyhteistyön kehittäminen Naton kanssa ja laajennetun kumppanuuden hyödyntäminen.</p>	<p>Kumppanuusyhteistyön kehittäminen Naton kanssa ja laajennetun kumppanuuden hyödyntäminen.</p>
<p>EU:n ulkoisen toiminnan vahvistaminen, Suomen vaikutusmahdollisuuksien ja tavoitteiden edistäminen EU:n yhteisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa sekä EU:n vahvan yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämisessä.</p>	<p>EU:n ulkoisen toiminnan vahvistaminen, Suomen vaikutusmahdollisuuksien ja tavoitteiden edistäminen EU:n yhteisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa sekä EU:n vahvan yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämisessä.</p>
<p>Pohjoismaisen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisen yhteistyön syventäminen. Pohjoismaisen yhteistyön kehittäminen myös Pohjoismaiden neuvoston ja ministeri-</p>	<p>Pohjoismaisen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisen yhteistyön syventäminen. Pohjoismaisen yhteistyön kehittäminen myös Pohjoismaiden neuvoston ja ministerineu-</p>

<p>neuvoston kautta.</p> <p>Vuoropuhelun ylläpitäminen Venäjän kanssa kahdenvälisesti, EU-tasolla ja monenkeskisesti uudessa tilanteessa. Yhteyksiä Venäjään ylläpidetään poliittisella ja virkamiestasolla, vaikutetaan EU:n Venäjäpolitiikkaan ja parannetaan Venäjäpolitiikan koordinaatiota kansainvälisissä järjestöissä.</p> <p>Tuetaan Ukrainan vakauttamista ja sen vaatimia uudistuksia.</p> <p>Itämeren alueen yhteistyön syventäminen erityisesti ympäristön suojelemiseksi. Rajat ylittävän yhteistyön vahvistaminen Itämeren alueella.</p> <p>Arktisen toiminnan vahvistaminen. Kahdenväliset arktiset kumppanuudet konkretisoidaan käytännön yhteistoiminnaksi ja liiketoimintamahdollisuuksiksi.</p> <p>EU:n ja Yhdysvaltojen strategisen kumppanuuden vahvistaminen transatlanttisen kauppaja- ja investointisuojakumppanuussopimuksen (TTIP) avulla. Yhdysvaltojen kiinnostuksen turvaaminen Euroopan turvallisuuden ja vakauden säilyttämiseen. Suomen ja Yhdysvaltojen yhteistyön tiivistäminen Arktisessa neuvostossa hyödyntämällä mm. toisiaan seuraavia puheenjohtajuuskausia.</p> <p>Suomen suhteiden vahvistaminen suuriin kehittyviin demokratioihin Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa sekä Kiinaan. Nousevien talouksien osallistaminen toimintaan kansainvälisten ongelmien ratkaisemiseksi.</p> <p>Rauhan, vakauden, demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien edistäminen kriisialueilla ja hauraissa valtioissa (Afganistan, Pohjois-Afrikka ja Lähi-itä, Afrikan sarven ja Sahelin alueet) sekä keskeisten turvallisuussuhkien vähentäminen.</p> <p>Suomen kahdenvälisten suhteiden monipuolinen vahvistaminen Afrikan kehittyviin maihin ja alueisiin.</p> <p>EU:n naapuruuspolitiikan uudistaminen.</p> <p>EU:n laajentumispolitiikan edistäminen: EU-liittymisneuvottelujen edistyminen objektiivisten kriteerien pohjalta. Hakijamaiden sitouttaminen EU:n ulkopoliittisiin tavoitteisiin.</p>	<p>voston kautta.</p> <p>Vuoropuhelun ylläpitäminen Venäjän kanssa kahdenvälisesti, EU-tasolla ja monenkeskisesti uudessa tilanteessa. Yhteyksiä Venäjään ylläpidetään poliittisella ja virkamiestasolla, vaikutetaan EU:n Venäjäpolitiikkaan ja parannetaan Venäjäpolitiikan koordinaatiota kansainvälisissä järjestöissä.</p> <p>Tuetaan Ukrainan vakauttamista ja sen vaatimia uudistuksia.</p> <p>Itämeren alueen yhteistyön syventäminen erityisesti ympäristön suojelemiseksi. Rajat ylittävän yhteistyön vahvistaminen Itämeren alueella.</p> <p>Arktisen toiminnan vahvistaminen. Kahdenväliset arktiset kumppanuudet konkretisoidaan käytännön yhteistoiminnaksi ja liiketoimintamahdollisuuksiksi.</p> <p>EU:n ja Yhdysvaltojen strategisen kumppanuuden vahvistaminen transatlanttisen kauppaja- ja investointisuojakumppanuussopimuksen (TTIP) avulla. Yhdysvaltojen kiinnostuksen turvaaminen Euroopan turvallisuuden ja vakauden säilyttämiseen. Suomen ja Yhdysvaltojen yhteistyön tiivistäminen Arktisessa neuvostossa hyödyntämällä mm. toisiaan seuraavia puheenjohtajuuskausia.</p> <p>Suomen suhteiden vahvistaminen suuriin kehittyviin demokratioihin Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa sekä Kiinaan. Nousevien talouksien osallistaminen toimintaan kansainvälisten ongelmien ratkaisemiseksi.</p> <p>Rauhan, vakauden, demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien edistäminen kriisialueilla ja hauraissa valtioissa (Afganistan, Pohjois-Afrikka ja Lähi-itä, Afrikan sarven ja Sahelin alueet) sekä keskeisten turvallisuussuhkien vähentäminen.</p> <p>Suomen kahdenvälisten suhteiden monipuolinen vahvistaminen Afrikan kehittyviin maihin ja alueisiin.</p> <p>EU:n naapuruuspolitiikan uudistaminen.</p> <p>EU:n laajentumispolitiikan edistäminen; EU-liittymisneuvottelujen edistyminen objektiivisten kriteerien pohjalta. Hakijamaiden sitouttaminen EU:n ulkopoliittisiin tavoitteisiin.</p>
--	---

Taloudelliset ulkosuhteet

Toimintoon kuuluvat kaupallistaloudelliset suhteet ja kauppapoliittinen vaikuttaminen, ml. EU:n yhteiseen kauppapolitiikkaan ja sen yhteensovittamiseen liittyvät asiat, viennin ja kansainvälistymisen edistäminen sekä tietoyhteiskunta-asiat.

Toimintaa ohjaavat hallituksen linjaukset sekä vuosittain päivitettävä Team Finland -strategia.

Suomi toimii vuonna 2016 Wassenaarin puheenjohtajana.

Tulostavoitteet vuodelle 2015	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2016 - 2019
<p>Team Finland -toiminnan sekä Finpron ja ministeriön yhteisten julkisten vienninedistämispalvelujen ja niitä tukevan maakuva-työn toimeenpano.</p> <p>Edistetään kaupan ja investointien vapauttamisen ja niitä koskevien sääntöjen tarjoamisen mahdollisuuksien tehokkaampaa hyödyntämistä talouskasvun ja työllisyyden parantamiseksi kauppasopimusneuvottelujen kautta. Painopisteinä erityisesti EU-USA ja EU-Japani -vapaakauppaneuvottelut sekä WTO:n puitteissa käytävät kaupanvapauttamisneuvottelut.</p> <p>Venäjän WTO-jäsenyyssveloitteiden toimeenpano. EU:n ja Venäjän sekä EU:n ja IVY-maiden ja Ukrainan välisten taloudellisten suhteiden pitkän aikavälin tavoitteiden suunnittelu.</p> <p>Köyhimpien kehitysmaiden tukeminen kauppaa tukevan kehitysyhteistyön keinoin integroitumisessa kansainvälisiin arvoketjuihin mm. tukemalla niiden kykyä neuvotella intressiensä mukaisia kauppasopimuksia ja kehittää kauppaa ja investointeja tukevaa kauppapoliittista säännöstöä.</p> <p>Tehokas, avoimeen dialogiin ja yhteistyöhön perustuva kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan viranomaistoiminta.</p>	<p>Team Finland -toiminnan sekä Finpron ja ministeriön yhteisten julkisten vienninedistämispalvelujen ja niitä tukevan maakuva-työn toimeenpano.</p> <p>Edistetään kaupan ja investointien vapauttamisen ja niitä koskevien sääntöjen tarjoamisen mahdollisuuksien tehokkaampaa hyödyntämistä talouskasvun ja työllisyyden parantamiseksi kauppasopimusneuvottelujen kautta. Painopisteinä erityisesti EU-USA ja EU-Japani -vapaakauppaneuvottelut sekä WTO:n puitteissa käytävät kaupanvapauttamisneuvottelut.</p> <p>Venäjän WTO-jäsenyyssveloitteiden toimeenpano. EU:n ja Venäjän sekä EU:n ja IVY-maiden ja Ukrainan välisten taloudellisten suhteiden pitkän aikavälin tavoitteiden suunnittelu.</p> <p>Köyhimpien kehitysmaiden tukeminen kauppaa tukevan kehitysyhteistyön keinoin integroitumisessa kansainvälisiin arvoketjuihin mm. tukemalla niiden kykyä neuvotella intressiensä mukaisia kauppasopimuksia ja kehittää kauppaa ja investointeja tukevaa kauppapoliittista säännöstöä.</p> <p>Tehokas, avoimeen dialogiin ja yhteistyöhön perustuva kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan viranomaistoiminta.</p>

Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö

Toiminta-alue käsittää kehityspolitiikan ja kehitysyhteistyön kahdenvälisesti, monenkeskisesti ja EU:n kautta; humanitaarisen avun ja humanitaarisen miinotoiminnan, kansalaisyhteiskunnan kehitysyhteistyön, yhteistyön yksityisen ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa sekä kestävä kehityksen ja kansainväliset ympäristökysymykset. Kehitysyhteistyöllä vaikutetaan myönteisesti toimintaympäristöön kehitysmaissa mukaan lukien suomalaisyritysten liiketoimintaympäristöön.

Toimintaa ohjaavat kehityspoliittinen toimenpideohjelma 2012 sekä sitä täydentävät teema- ja sektorikohtaiset ohjeet ja linjaukset sekä valtioneuvoston selonteko kehityspoliittikan vaikuttavuudesta ja johdonmukaisuudesta 2014 ja sen käsittelyn yhteydessä tehdyt päätökset.

Suunnittelukaudella Suomi on johtokuntavastuussa ml. äänestysryhmien koordinaatiovastuu Maailmanpankissa 2013 - 2016 ja Afrikan kehityspankissa 2013 - 2016.

Tulostavoitteet vuodelle 2015	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2016 - 2019
Suomen kehityspoliittikan ja -yhteistyön tulosohjaus ja ihmisoikeusperustaisuus merkittävästi vahvistunut.	Suomen kehityspoliittikan ja -yhteistyön tulosohjaus ja ihmisoikeusperustaisuus merkittävästi vahvistunut.
Suomen tavoitteita vastaava kestävä kehityksen agenda ja ilmastopöytäkirja hyväksytty.	Kestävä kehitys tavoitteiden ja uuden ilmastopöytäkirjan velvoitteiden toimeenpano käynnistynyt.
Maaohjelmia hyödynnetään ja kehitetään edelleen. Pitkäaikaisen kahdenvälisen kehitysyhteistyön vaikuttavuutta ja riskien hallintaa lisätään.	Maaohjelmia hyödynnetään ja kehitetään edelleen. Pitkäaikaisen kahdenvälisen kehitysyhteistyön vaikuttavuutta ja riskien hallintaa lisätään.
Kehityspoliittikasta ja kehitysyhteistyöstä viestitään avoimesti ja osallistutaan aiheesta käytävään julkiseen keskusteluun.	Kehityspoliittikasta ja kehitysyhteistyöstä viestitään avoimesti ja osallistutaan aiheesta käytävään julkiseen keskusteluun.
Kehitystä tukevan politiikkajohdonmukaisuuden vahvistamista jatkettu edelleen.	Kehitystä tukevan politiikkajohdonmukaisuuden vahvistamista jatkettu edelleen.
Yksityissektorin instrumentteja kehitetty ja ne hallinnoidaan siten, että ne tuottavat kestäviä kehitysvaihtoehtoja.	Yksityissektorin instrumentteja kehitetty ja ne hallinnoidaan siten, että ne tuottavat kestäviä kehitysvaihtoehtoja.
Monenkeskisten järjestöjen vaikuttamissuunnitelmien vuosittaisen raporttien pohjalta tavoitteita ja tulokset vaikuttamista kehitetään edelleen.	Monenkeskisten järjestöjen vaikuttamissuunnitelmien vuosittaisen raporttien pohjalta tavoitteita ja tulokset vaikuttamista kehitetään edelleen.
Kansalaisyhteiskuntatyön täydentävyys, tuloksellisuus ja vaikuttavuus ja kustannustehokkuus on parantunut.	Kansalaisyhteiskuntatyön täydentävyys, tuloksellisuus ja vaikuttavuus ja kustannustehokkuus on parantunut.
Kehitysyhteistyömäärärahojen käyttöä koskevan sähköisen suunnittelu- seuranta- ja raportointijärjestelmän uudistaminen niin, että se tarjoaa laadukkaan toiminnan tueksi tarvittavan ajantasaisen tiedon.	Kehitysyhteistyömäärärahojen käyttöä koskevan sähköisen suunnittelu- seuranta- ja raportointijärjestelmän uudistaminen niin, että se tarjoaa laadukkaan toiminnan tueksi tarvittavan ajantasaisen tiedon.

Kansalaispalvelut

Kansalaispalvelut koostuvat konsuli- ja maahantulopalveluista.

Kansalaispalveluita ohjaa kansalaispalvelustrategia KPA-2015 ja sen toiminnallistaminen suunnittelukaudella.

Tulostavoitteet vuodelle 2015	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2016 - 2019
Konsulipalveluasetuksen soveltamisen jatkaminen. Kansalaispalvelujen uudelleenjärjestelyä edustustoverkossa jatketaan kustannustehokkaasti ja laatu säilyttäen.	Konsulipalveluasetuksen soveltamisen jatkaminen. Kansalaispalvelujen uudelleenjärjestelyä edustustoverkossa jatketaan kustannustehokkaasti ja laatu säilyttäen.
Matkustusturvallisuutta ja ministeriön palveluja koskevan viestinnän terävöittäminen asiakkaiden tietotarpeiden mukaisesti.	Matkustusturvallisuutta ja ministeriön palveluja koskevan viestinnän terävöittäminen asiakkaiden tietotarpeiden mukaisesti.
Ulkoasiainhallinnon päivystysjärjestelmän uudistaminen konsulihätätapauksen, kriisitilanteiden ja muiden ympärivuorokautista reagointia edellyttävien tehtävien edellyttämällä tavalla.	Ulkoasiainhallinnon päivystysjärjestelmän uudistaminen konsulihätätapauksen, kriisitilanteiden ja muiden ympärivuorokautista reagointia edellyttävien tehtävien edellyttämällä tavalla.
Kansalaispalveluprosessien, ml. maahantuoloasiat, tehostaminen. Erityispainotus Team Finland -työn tukemisella.	Kansalaispalveluprosessien, ml. maahantuoloasiat, tehostaminen. Erityispainotus Team Finland -työn tukemisella.

EU-oikeudelliset ja kansainvälisoikeudelliset asiat

Toimintoon kuuluvat kansainvälisten sopimusten valmistelu, voimaansaattaminen ja yhteensovittamisessa avustaminen, Suomen edustaminen Euroopan unionin tuomioistuimissa ja Suomea EU:n jäsenenä koskevilla rikkomusmenettelyillä sekä kansainvälinen oikeus, ihmisoikeudet ja Suomen edustaminen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimissa ja muissa kansainvälisissä lainkäyttö- ja tutkintaelimissä.

Toimintaa ohjaavat kansainväliset velvoitteet, sitoumukset ja periaatteet.

Vuonna 2019 järjestetään mahdollisesti Etelämanner-sopimuksen konsultatiivikokous Suomessa.

Tulostavoitteet vuodelle 2015	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2016 - 2019
Laaja-alaisen turvallisuuden edistäminen EU- ja kansainvälisen oikeuden keinoin: kehitetään YK- ja EU-pakotteita ja niiden tehokasta kansallista täytäntöönpanoa, ja kansainvälistä terrorismin vastaista toimintaa ihmisoikeudet huomioiden ja edistetään rankaisemattomuuden vastaisia toimia sekä kansainvälistä humanitaarista oikeutta.	Laaja-alaisen turvallisuuden edistäminen EU- ja kansainvälisen oikeuden keinoin: kehitetään YK- ja EU-pakotteita ja niiden tehokasta kansallista täytäntöönpanoa, ja kansainvälistä terrorismin vastaista toimintaa ihmisoikeudet huomioiden ja edistetään rankaisemattomuuden vastaisia toimia sekä kansainvälistä humanitaarista oikeutta.
EU- ja valtiosopimusoikeudellisen sekä kansainvälisoikeudellisen asiantuntemuksen tuottaminen ja hyödyntäminen kansainvälisissä suhteissa ja EU-yhteistyössä.	EU- ja valtiosopimusoikeudellisen sekä kansainvälisoikeudellisen asiantuntemuksen tuottaminen ja hyödyntäminen kansainvälisissä suhteissa ja EU-yhteistyössä.
Suomen etujen mukainen asiantunteva valtiosiamestoiminta määräaikaisten puitteissa EU-tuomioistuimissa ja komission rikkomusmenettelyissä.	Suomen etujen mukainen asiantunteva valtiosiamestoiminta määräaikaisten puitteissa EU-tuomioistuimissa ja komission rikkomusmenettelyissä.
Ihmisoikeuksien kehittäminen: Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen uudistaminen ja	Ihmisoikeuksien kehittäminen: Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen uudistaminen ja

<p>valtionasiamiestoiminnan laadukas hoitaminen sekä oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen.</p> <p>EU:n liittymistä Euroopan ihmisoikeus-sopimukseen säätelevien unionin sisäisten sääntöjen laatiminen, EU:n liittymissopimuksen ratifiointiprosessin edistäminen unionissa ja EU:n liittymissopimuksen kansallinen ratifioiminen ja voimaansaattaminen.</p>	<p>valtionasiamiestoiminnan laadukas hoitaminen sekä oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen.</p>
---	---

Valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen edustautuminen Suomessa

Valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen edustautuminen Suomessa käsittää diplomaattisiin erioikeuksiin ja vapauksiin liittyvät palvelut edustustoille ja viranomaisille sekä lisäksi mm. Suomeen suuntautuvien valtiotvierailujen sekä pääministeri- ja ulkoasiainministerivierailujen valmistelut sekä valtiollisten juhlatilaisuuksien järjestelyt ja toimeenpanon.

Toimintaa ohjaavat Wienin diplomaattisia suhteita ja konsulisuhteita koskevat yleis-sopimukset ja muut kansainväliset sopimukset.

Tulostavoitteet vuodelle 2015	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2016 - 2019
Kahdenvälisten suhteiden tukeminen yhteydenpidolla Helsingin ja muista pääkaupungeista edustautuvien suurlähetystöjen sekä muiden edustustojen kanssa.	Kahdenvälisten suhteiden tukeminen yhteydenpidolla Helsingin ja muista pääkaupungeista edustautuvien suurlähetystöjen sekä muiden edustustojen kanssa.

Ulkoasiainhallinnon muut kansainväliset tehtävät

Tämän toiminnon alla esitetään edustustojen EU-työ muille hallinnonaloille kuten esim. valtioneuvoston kanslialle, valtiovarainministeriölle ja työ- ja elinkeinoministeriölle tehtävä EU-työ.

Toimintoon kuuluu myös maakuvatyön puitteissa tehtävä pitkäjänteinen vaikuttaminen ulkoasiainhallinnon sidosryhmiin Suomen taloudellisten, poliittisten ja muiden tavoitteiden saavuttamiseksi ja Suomen vaikutusvallan ja vetovoiman lisäämiseksi.

Lisäksi tässä osiossa esitetään Tasavallan Presidentin ja valtioneuvoston jäsenten ulkomaan vierailuihin liittyvät tehtävät.

Tulostavoitteet vuodelle 2015	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2016 - 2019
Hallituksen EU-tavoitteiden edistäminen johdonmukaisen vaikuttamisen ja analyttisen raportoinnin kautta sekä tehokkaan jälkiseurannan ja kontaktiverkoston hyödyntämisen avulla.	Hallituksen EU-tavoitteiden edistäminen johdonmukaisen vaikuttamisen ja analyttisen raportoinnin kautta sekä tehokkaan jälkiseurannan ja kontaktiverkoston hyödyntämisen avulla.
Tunnistetaan Suomen maakuvaan kohdistuvia muutostekijöitä ja reagoidaan niihin vaikuttamisen ja viestinnän keinoin.	Tunnistetaan Suomen maakuvaan kohdistuvia muutostekijöitä ja reagoidaan niihin vaikuttamisen ja viestinnän keinoin.

Suomen itsenäisyyden 100- ja ulkoasiainministeriön 100-vuotisjuhlavuoden suunnittelu osana maakuvatyötä.	Suomen itsenäisyyden 100- ja ulkoasiainministeriön 100-vuotisjuhlavuoden toteuttaminen osana maakuvatyötä.
--	--

Johtaminen, hallinto- ja muut tukitehtävät

Tässä osiossa esitetään hallinnonalan johtamista, tarkastustoimintaa, taloushallintoa, tietohallintoa ja -palveluita, viestintää ja muita tukipalveluja, ml. kiinteistöhallinto ja turvallisuus, koskevat tavoitteet suunnittelukaudelle.

Toimintoon kuuluu strateginen viestintä ja pitkäjänteinen vaikuttaminen Suomen taloudellisten, poliittisten ja muiden tavoitteiden saavuttamiseksi sekä Suomen vaikutusvallan ja vetovoiman lisäämiseksi.

Henkilöstöhallintoa koskevat tavoitteet esitetään luvussa Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.

Tulostavoitteet vuodelle 2015	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2016 - 2019
Suomen edustautumisen tavat ja mallit -hankkeen läpivieminen ja edustustoverkon kehittämistarpeiden jatkuva arviointi. Kunniakonsuliverkoston hyödyntämisen kehittäminen.	Suomen edustautumisen tavat ja mallit -hankkeen suositusten läpivieminen ja edustustoverkon kehittämistarpeiden jatkuva arviointi. Kunniakonsuliverkoston hyödyntämisen kehittäminen.
Ulkoasiainhallinnon toimintojen jatkuvuuden turvaaminen valtioneuvoston hallintoyksikön (VNHY) toimintojen kokoamisessa ja kehittämisessä.	Ulkoasiainhallinnon toimintojen jatkuvuuden turvaaminen valtioneuvoston hallintoyksikön (VNHY) toimintojen kokoamisessa ja kehittämisessä.
Ulkoasiainhallinnon tietoturvallisuus nostetaan asetuksen mukaiselle korotetulle tasolle.	Ulkoasiainhallinnon tietoturvallisuus nostetaan asetuksen mukaiselle korotetulle tasolle.
Kiinteistöstrategian mukaisesti kiinteistöhallinnon talouden tasapainotus, investointien rahoitustilanteen parantaminen ja korjausvelan vähentäminen. Toimitila- ja kustannustehokkuuden lisääminen.	Kiinteistöstrategian mukaisesti kiinteistöhallinnon talouden tasapainotus, investointien rahoitustilanteen parantaminen ja korjausvelan vähentäminen. Toimitila- ja kustannustehokkuuden lisääminen.
Säädösvalmistelun laadun kehittäminen.	Säädösvalmistelun laadun kehittäminen.
Tuodaan esille ulkoasiainhallinnon asiantuntemusta ja roolia kertomalla selkeästi Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteista ja tuloksista, sekä osallistamalla aloitteellisesti niistä käytävään keskusteluun myös mediassa.	Tuodaan esille ulkoasiainhallinnon asiantuntemusta ja roolia kertomalla selkeästi Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteista ja tuloksista, sekä osallistamalla aloitteellisesti niistä käytävään keskusteluun myös mediassa.

Julkisten tietovarantojen avaaminen

Hallitusohjelman yhtenä strategisen toimeenpanosuunnitelman kärkihankkeena on julkisten tietovarantojen avaaminen kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukykyyn vahvistamiseksi. Avaamalla julkisia tietovarantoja jatkokäyttöä varten tähdätään myös kansalaisyhteiskunnan toimivuuden ja demokratian edistämiseen ja julkishallinnon tuottavuuteen.

Ulkoasiainhallinnossa käytetään lähes sataa operatiivista tietojärjestelmää eri tehtävien hoitamiseen. Järjestelmien yhteen toimivuudessa on haasteita: eri järjestelmien dataa ei ole rakennettu yhteismitalliseksi, mikä haittaa niiden käyttöä esimerkiksi tehokkaassa tiedonhaussa ja automatisoidussa raportoinnissa. Kansainvälisten sitoumusten ja hallituksen linjauksen myötä on syntynyt vaatimus saada julkisen hallinnon organisaation tuottamaa tietoa nykyistä helpommin saavutettavaksi ja avoimeksi kansalaisten käyttöön myös ulkoasiainhallinnon osalta.

Ministeriössä jatkuu syksyllä 2012 aloitettu ulkoasiainhallinnon tietovarastohanke, jonka tavoitteena on kattaa viranomaisraportoinnin ja tiedontarpeen sekä tiedon läpinäkyvyyttä parantavan ulkoasiainhallinnon ulkopuolisen raportoinnin tarpeet. Visio on sellainen ulkoasiainhallinnon yhdistettyyn käsitelmalliin perustuvan tietovarastopalvelun rakentaminen, joka mahdollistaa eri tietojärjestelmistä saadun tiedon vertailukelpoisuuden ja yhteensopivuuden.

Tavoitteena on tuottaa niin sisäisille kuin ulkoisillekin käyttäjille ajantasaiseen ja yhteismitalliseen tietoon perustuva työkalu automatisoituun, laadukkaaseen, luotettavaan ja avoimeen raportointiin. Tietovarasto toimii myös suunnittelun ja tiedotuksen eri prosessien apuvälineenä. Kansalaiset, kansalaisjärjestöt, muut julkisen hallinnon toimijat, eri yhteistyökumppanit hyötyvät tietovarastosta tiedon visualisoinnin, avoimuuden, luotettavuuden ja ajantasaisuuden kautta.

Ensimmäisen osaprojektin tehtävänä oli tuottaa järjestelmän toiminnallinen vaatimusmäärittely, tuottaa kilpailutusdokumentit ja sopivin kilpailutusmalli sekä kilpailuttaa tekninen toimintamalli. Ensimmäiseksi toteutuskohteeksi valittiin OECD/DAC kehitysdatan automatisointi ottaen huomioon myös kehitysyhteistyön tiedotuksen tarpeet. Projektin aikana käsitys ulkoasiainhallinnon tietovaraston luonteesta kehittyi merkittävästi. Projektin lopputuloksena syntyivät tietovarastohankkeen vaatimusmäärittely, jonka pohjalta seuraava vaihe kilpailutettiin, sekä Suomen kehitysyhteistyön tilastot -palvelu (stats.formin.fi). Ensimmäisen vaiheen kustannukset olivat 150 000 euroa; kustannukset eivät sisällä virkatyötä.

Seuraavassa vaiheessa jatketaan tietovaraston kehittämistä siten, että järjestelmä kokoaa, yhdenmukaistaa ja varastoi ulkoasiainhallinnon operationaalisten tietojärjestelmien kautta syntyviä tietoja. Tavoitteena mahdollistaa tiedon helppo saatavuus ja tehokas hyödyntäminen hallinnonalan sisäisten toimintojen osalta sekä ulkoasiainhallinnon tuottaman datan tarkoituksenmukainen jakelu soveltuvien rajapintojen kautta myös hallinnonalan ulkopuolelle.

Hankkeen ollessa vielä kesken ei tietovaraston myötä julkiseksi avattavia tietovarantoja ole vielä määriteltä eikä sen taloudellisia vaikutuksia kehyskaudelle ole voitu täysimääräisesti arvioida. Toiseen osaprojektiin on budjetoitu 1 450 000 euroa ja 440 henkilötyöpäivää vuosille 2014 - 2015.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Suomen ikärakenteen muutos ja tästä julkiselle sektorille syntyvät sopeutumistarpeet sekä julkisen talouden säästöpainee ovat haaste myös ulkoasiainhallinnolle. Samaan aikaan sopeuttamisen kanssa ulkoasiainhallintoon ja sen palveluihin kohdistuvat odotukset ovat kasvamassa.

Henkilöstön ikääntyminen ja keskimääräisen eläkeiän nousu edellyttävät henkilöstön jatkuvaa motivointia ja sitouttamista. Toisaalta ulkoasiainhallinnon henkilöstön ikärakenne alkaa eläköitymisen myötä nuorentua. Samalla muuttuvat työelämälle ja -uralle asetettavat odotukset ja vaatimukset.

Henkilöstöpolitiikan on edistettävä ulkoasiainhallinnon työn tuloksellisuutta. Tehtäväkuvien ja osaamisen kehittäminen, ulkoasiainhallinnon erityispiirteisiin kuuluva sujuva tehtäväkierto ja johdonmukainen urakehitys sekä työhyvinvointi laajassa merkityksessä ovat keskeisiä tuloksellisuuden osatekijöitä.

Julkisen talouden säästöpainesta johtuen ulkoasiainhallinto joutuu karsimaan tehtäviään ja tätä kautta myös henkilöstön määrä vähenee. Eläkepoistuman vuoksi vähennyksien jälkeenkin on kuitenkin tarvetta uusrekrytointiin. Henkilöstösuunnittelu ja toiminnan suunnittelu sovitetaan yhteen niin, että käytettävissä olevat henkilöstövoimavarat kohdentuvat entistä paremmin hallinnonalan prioriteettialueille.

Ministeriön henkilöstöstrategia (Hestra) on keskeisin työväline edellä esitettyihin haasteisiin vastaamisessa. Suunnittelukauden alussa päättyy henkilöstöstrategian 2010 - 2015 toimeenpano. Jo nyt on nähtävissä että sen puitteissa toteutetut toimenpiteet ovat tehostaneet henkilöstöhallintoa sekä parantaneet tuloksellisuutta ja työhyvinvointia. Vuonna 2014 on alkanut uuden strategiakauden valmistelu vuosille 2015 - 2020 ja sen painopisteet ovat parhaillaan hahmottumassa.

Hallinnonalan henkilöstökehyykset:

HTV/vuosi	2014 ennuste	2015	2016	2017	2018	2019
UE lähetetty henkilöstö	557	555	551	549	547	547
UE paikalta palkatut	1 090	1 002	1 002	1 002	1 002	1 002
UE yhteensä	1 649	1 557	1 553	1 551	1 549	1 549
Ministeriö	995	865	832	831	828	828
UH yhteensä	2 642	2 422	2 385	2 382	2 377	2 377

Tulostavoitteet vuodelle 2015	Alustavat tulostavoitteet vuosille 2016 - 2019
Ulkoasiainhallinnossa on osaava, kustannustehokas ja hyvinvoiva henkilöstö.	Ulkoasiainhallinnossa on osaava, kustannustehokas ja hyvinvoiva henkilöstö.
Henkilöstöstrategia 2010 - 2015 toimeenpano viedään loppuun. Ministeriö hyväksyy henkilöstöstrategian kaudelle 2015 - 2020 ja sen toimeenpano aloitetaan.	Henkilöstöstrategian 2015 - 2020 toteuttaminen.
Voimavaroista lähtevä suunnittelu ja priorisointi - depriorisointi vakiintuu osaksi suunnittelua ja toimintaa kaikilla tasoilla. Depriorisoitujen tehtävien karsiminen uusien tehtävien tieltä tehostuu.	Voimavaroista lähtevä suunnittelu ja priorisointi, depriorisointi ja depriorisoitujen tehtävien karsiminen uusien tehtävien tieltä ovat vakiintunut osa suunnittelua ja toimintaa kaikilla tasoilla.
Työhyvinvointiajattelu ja -välineiden käyttö ovat osa osastojen ja edustustojen normaalia toimintaa.	Työhyvinvointiajattelu ja -välineiden käyttö ovat osa osastojen ja edustustojen normaalia toimintaa.

Hyvän johtajuuden periaatteet toteutuvat ministeriön johtajapolitiikassa määritellyllä tavalla.	Hyvän johtajuuden periaatteet toteutuvat ministeriön johtajapolitiikassa määritellyllä tavalla.
Ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmä toimii tehokkaasti ja tuloksellisesti.	Ulkomaanedustuksen korvausjärjestelmä toimii tehokkaasti ja tuloksellisesti.
Oikein mitoitettu, kustannustehokas virkamatkustus ottaen huomioon myös hallinnonalan ympäristöstrategia.	Oikein mitoitettu, kustannustehokas virkamatkustus ottaen huomioon myös hallinnonalan ympäristöstrategia.
Kieku -henkilötietojärjestelmä voidaan ottaa käyttöön ulkoasiainhallinnossa.	Kieku -henkilötietojärjestelmä voidaan ottaa käyttöön ulkoasiainhallinnossa.

Suunnittelukauden määrärahat

Valtioneuvosto päätti 3.4.2014 hallinnonaloja koskevista valtiontalouden menokehyksistä vuosille 2015 - 2018. Ministeriö on sisällyttänyt toiminta- ja taloussuunnitelmasa 2016 - 2019 perussuunnitelmatasoon valtioneuvoston päätöksen mukaisen menokehyksipäätöksen sekä valtion vuoden 2015 talousarvion. Liitteessä 1 on esitetty momenttikohtaiset määrärahatarpeet suunnittelukaudella. Perussuunnitelmasta poikkeava määrärahatarve on ministeriön tehtävien pohjalta arvioitu ja erikseen perusteltu tässä luvussa.

Ministeriön suunnittelukauden määrärahatarpeissa korostuu edustustoverkon kattavuuden turvaaminen ja New Delhin kiinteistöhanke. Tulojen osalta on nähtävissä edelleen heikentyvä viisumikysyntä Venäjällä.

Osaston 12 tulot ja pääluokan 24 määrärahatarve suunnittelukaudella ovat seuraavat:

Osasto 12/12.24.99	2016	2017	2018	2019
Peruslaskelma	30 310 000	30 310 000	30 310 000	30 310 000
Kehysehdotus	30 310 000	30 310 000	30 310 000	30 310 000
Kehysehdotuksen ja peruslaskelman välinen ero	0	0	0	0

Pääluokka 24	2016	2017	2018	2019
Peruslaskelma	1 191 159 000	1 200 006 000	1 226 291 000	1 225 119 000
Kehysehdotus	1 196 167 000	1 200 865 000	1 227 400 000	1 226 405 000
Kehysehdotuksen ja peruslaskelman välinen ero	5 008 000	859 000	1 109 000	1 286 000

Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot (12.24.99)

Vuoden 2015 talousarvion yhteydessä siirryttiin viisumikäsittelymaksujen bruttobudjettiin. Nämä tulot esitetään osana momentin 12.24.99 tuloarviota.

Suomen Venäjän edustustojen viisumien käsittelymaksuista saatavien tulojen vähenemisen arvioidaan jatkuvan ruplan devalvoitumisen ja Ukrainan kriisin johdosta.

Vuonna 2014 hallinnonalan viisumien käsittelymaksuista saadut tulot jäivät 23 % ja 12 milj. euroa vuoden 2013 tasosta 52,53 milj. euroa.

Tässä kehusehdotuksessa on lähdetty edustustojen lokakuussa 2014 vuodelle 2015 antamista arvioista viisumien käsittelymaksutuloista. Lisäksi Suomen Venäjän edustustoja on pyydetty vuoden 2015 lisätalousarviota varten arvioimaan vuoden 2015 viisumikysyntä vielä aivan tammikuun 2015 alussa. Näiden arvioiden perusteella vuoden 2015 viisumien käsittelymaksuista saatavat tulot olisivat 28 810 000 euroa. Tätä arviota on käytetty myös kehyskauden tuloja arvioitaessa. Ulkoministeriö seuraa kysynnän kehitystä ja korjaa tarvittaessa tuloarviota vuosittaisten talousarvioiden ja lisätalousarvioiden yhteydessä.

Tulojen peruslaskelmataso on vuosina 2016 - 2019:

12.24.99	2016	2017	2018	2019
VN:n kehyspäättös TA2015/Viisumien käsittelymaksut	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Arvio viisumien käsittelymaksutulojen vähentymisestä	43 440 000	43 440 000	43 440 000	43 440 000
	-14 630 000	-14 630 000	-14 630 000	-14 630 000
Perussuunnitelma yhteensä	30 310 000	30 310 000	30 310 000	30 310 000

Ulkoasiainhallinnon toimintamenoäärärahat (24.01.01)

Toimintamenojen perussuunnitelmatasona ulkoministeriö pitää toiminta- ja taloussuunnitelmassa hallituksen kehyspäättöstä ja valtion vuoden 2015 talousarviota. Perussuunnitelmassa on otettu huomioon viisumien käsittelymaksutulojen bruttobudjetointi sekä näiden maksujen vähentyminen siten, että lähtökohtana on vuoden 2015 talousarvio ja edellisessä kehyspäättöksessä arvioitu ao. tulojen kasvu. Suunnittelukauden nettomäärärahat näin mitoitettuna ovat noin 220 milj. euroa vuosittain.

Suunnittelukauden aikana Suomi toimii vuonna 2016 Wassenaarin puheenjohtajana sekä vuosina 2016 - 2017 Pohjoismaiden neuvoston ja ministerineuvoston ja vuosina 2017 - 2018 Arktisen neuvoston puheenjohtajana. Suomi on jäsenenä Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) hallintoneuvostossa vuosina 2013 - 2016 ja Kemiallisten aseiden kieltojärjestön (OPCW) hallintoneuvostossa vuosina 2014 - 2016. Lisäksi vuonna 2019 järjestetään mahdollisesti Etelämanner-sopimuksen konsultatiivikokous Suomessa. Tässä kehusehdotuksessa on lähdetty siitä, että nämä voidaan hoitaa nykyisten toimintamenokehysten sisältä. Ministeriö varaa kuitenkin oikeuden palata Arktisen neuvoston puheenjohtajuuden aiheuttamiin menoihin niiden tarkeuttua kehyskauden alkupuolella.

Toimintamenojen peruslaskelmataso on vuosina 2016 - 2019:

24.01.01	2016	2017	2018	2019
VN:n kehyspäättös TA2015/Maksullisen toiminnan tulojen vähentyminen (viisumien käsittelymaksut)	200 759 000	200 707 000	200 707 000	200 707 000
TA2015/Viisumien käsittelymaksujen bruttobudjetointi	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Palkkaliikumasaästö	43 440 000	43 440 000	43 440 000	43 440 000
Toimintamenojen lisäsäästö	-938 000	-1 407 000	-1 876 000	-1 876 000
Toimintamenojen tuottavuus-	-833 000	-833 000	-833 000	-833 000

säästö TA2015/Toimintamenojen tuotta- vuussäästö ja vuokramenojen indeksikoro- tus/säästökokonaisuus	-1 207 000	-2 405 000	-3 595 000	-4 767 000
Maksullisen toiminnan tulojen vähentyminen vrt. kehyspäätök- seen 2015-2018 (viisumien käsit- telymaksut)	-1 055 000	-1 055 000	-1 055 000	-1 055 000
Siirto mom. 23.01.01/VNHY (49 htv)	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Siirto mom. 25.30.01/ oikeusalan eat Suomen Tallinnan SL	-30 248 000	-30 248 000	-30 248 000	-30 248 000
Siirto mom. 26.20.01/raja- valvonta eat Suomen EUn PE	-157 000	-157 000	-157 000	-157 000
Siirto mom. 31.20.01/IMO eat Suomen Lontoon SL	215 000	215 000		
Siirto mom. 33.01.01/Terveysalan eat Suomen Geneven PE	283 000	83 000		
Palkkausten tarkistukset	294 000			
	107 000	107 000	107 000	107 000
Peruslaskelma yhteensä	224 660 000	222 447 000	220 490 000	219 318 000

Euron kurssin mahdollisesti heikentyessä nykyisestä tasostaan ministeriön toimintamäärärahakehystä tulee voida tarkistaa ylöspäin vuoden 2016 talousarvioehdotuksen laadinnan yhteydessä.

Kehittämisehdotukset

24.01.01	2016	2017	2018	2019
Peruslaskelma	224 660 000	222 447 000	220 490 000	219 318 000
VNHYlle siirrettävä säästö- osuus	608 000	859 000	1 109 000	1 286 000
Kehysehdotus yhteensä	225 268 000	223 306 000	221 599 000	220 604 000

Ulkoministeriö lähtee kehusehdotuksessaan siitä, että kehyspäätöksissä hallinnonaloille osoitetut säästöt (toimintamenojen tuottavuussäästö, toimintamenojen lisäsäästö ml. vuokramenojen indeksikorotus sekä palkkaliukumasäästö) jyvitetään valtioneuvoston hallintoyksikölle siirtyvien määrärahojen suhteessa.

Edellä esitetyn ministeriön kehusehdotus on 225,268 milj. euroa vuonna 2016, 223,306 milj. euroa vuonna 2017, 221,599 milj. euroa vuonna 2018 ja 220,604 milj. euroa vuonna 2019.

Edustustoverkko

Suomen edustustoverkko käsittää tällä hetkellä 92 ulkomaanedustuksen toimipistettä. Verkko palvelee suomalaisia ja koko suomalaista yhteiskuntaa. Edustustoverkon merkitys ja kattavuus korostuvat kansainvälisessä vaikuttamisessa. Sen tuottama lisäarvo maan poliittiselle johdolle, koko valtionhallinnolle ja Suomen elinkeinoelämälle on kiistaton. Hallitusohjelman mukaisesti voimavarat keskitetään erityisesti niihin maihin ja alueisiin, joiden poliittinen ja taloudellinen merkitys on Suomen kannalta kasvamassa. Edustustoverkkoon kohdistuu kuitenkin jatkuvasti kasvavia poliittisia, kauppapoliittisia ja kansalaispalvelujen kysyntään liittyviä paineita. Verkon on pystyttävä vastaamaan muuttuvan maailmanjärjestyksen tuomiin haasteisiin. Vuonna 2013

edustustoverkon ylläpito maksoi noin 103 miljoonaa euroa (netto), mikä vastasi noin 0,19 prosenttia valtion vuoden 2013 kokonaisbudjetista.

Rakenteellisia säästöjä on jouduttu hakemaan myös edustustoverkkoa karsimalla. Vuosina 2011 - 2013 suljettiin yhteensä kymmenen edustustoa, joista neljä suurlähetystä (Caracas, Islamabad, Manila ja Managua) ja kuusi pääkonsulaatteja tai konsulaatteja. Osana valtiohallintoon kohdistuvia toimintamäärärahojen leikkauksia ulkoministeriö julkisti vuoden 2014 aikana lisäpäätöksiä edustustoverkon rakenteellisista muutoksista: Suomen suurlähetystöt Luxemburgissa, Bratislavassa (Slovakia) sekä Ljubljanassa (Slovenia), suljetaan vuoden 2015 loppuun mennessä. Samalla Suomen edustustoverkkoa päivitetään toiminnallisista syistä. Beirutissa, Libanonissa toimivan väliaikaisen yhteystoimiston toimintaedellytyksiä vahvistetaan ja toimisto muutetaan suurlähetystöksi. Pristinassa, Kosovossa toimiva ja vuodesta 2009 lähtien väliaikaisen asiantuntijan johtama suurlähetystö korotetaan vuonna 2015 suurlähettilästasolle.

Edustustojen lakkauttamiset vaikeuttavat Suomen ulkosuhteiden hoitoa. Lisäksi jäljelle jäävien edustustojen henkilöresurssien ohentaminen aiheuttaa ongelmia kansalaispalveluissa, kykenemättömyyttä reagoida uusiin ulkopoliittisiin painotuksiin ja vaikeuksia vastata mm. Team Finland -toiminnan tehostamishaasteisiin. Useat Suomen viiteryhmään kuuluvat maat ovat kohdistamassa voimavaroja Euroopan ulkopuolelle erityisesti taloudellisten ulkosuhteiden näkökulmasta. Suomi on jäämässä tästä kehityksestä auttamatta jälkeen.

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta lisäsi mietinnössään vuoden 2015 talousarviosta ulkoasiainhallinnon toimintamenoihin 2,7 milj. euroa edustustojen sulkemisen välttämiseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että edustustoverkon rakennetta ja tarpeita linjataan seuraavassa hallitusohjelmassa. Yksittäisiä toimipisteitä on muuttuvan ympäristön mukaisesti kyettävä joustavasti sekä avaamaan että sulkemaan. Valiokunta korostaa, että verkostoon tehtävien muutosten tulee aina olla poliittisia päätöksiä, jotka pohjautuvat vaikuttavuusarvioon. Suomen on pystyttävä ajamaan etujaan ennakkoivasti ja aktiivisesti. Globaalin muutoksen kiihtyessä myös oikea-aikaisen ja analyyttisen tiedon merkitys ulkopoliittisen ja taloudellisen päätöksenteon tukena kasvaa.

Edustustoverkon kehittämistarpeiden arviointi ja toimintojen tehostaminen on jatkuva prosessi. Ulkoministeriö jatkaa Suomen edustautumisen tapojen ja mallien kehittämistä vuoden 2014 syksyllä aloitetussa erillisessä hankkeessa, jonka tavoitteena on optimoida Suomen edustautumisen tavat ja mallit eri asemamaissa, hyödyntäen yhteistyömahdollisuuksia mm. muiden pohjoismaiden, EU-maiden ja EU:n ulkosuhdehallinnon kanssa, sekä löytää kustannussäästöjä nykyisiä edustautumisen rakenteita ja toimintaa uudistamalla ja olemassa olevia resursseja uudelleen suuntaamalla. Hankkeessa etsitään myös tapoja keventää edustustojen hallintoa ja vahvistaa Suomen vienninedistämisen toimintaedellytyksiä sekä järjestää lakisääteiset kansalaispalvelut entistä joustavammin uuden kansalaispalvelulain pohjalta.

Tämän kehysehdotuksen tavoitteena on turvata Suomen ulkoinen edustautuminen. Hallinnonalalle tulee turvata riittävät määrärahat edustustoverkon kattavuuden turvaamiseksi. Lisäsäästöjä ei hallinnonalan määrärahoihin voida osoittaa vaarantamatta edustustoverkkoa ja sen palveluita. Edustustoverkon kehyskauden menojen määrittelyssä on otettu huomioon hallituksen budjettiriihessään elokuussa 2014 tekemä linjaus, jonka mukaan kehitysmaissa toimivien edustustojen turvallisuuspalvelumenoja voidaan rahoittaa myös kehitys yhteistyömäärärahoista.

Siirtyvä määräraha

Vuodelta 2014 ministeriö arvioi vuodelle 2015 siirtyvän 16,6 milj. euroa. Toimintame-
nojen (24.01.01), siirtyneen määrärahan, käytettävissä olevan määrärahan ja seu-
raavalle vuodelle siirtyvän määrärahan määrä on esitetty alla olevassa taulukossa
ministeriön kehusehdotuksen mukaisina. Taulukosta ilmenee määrärahan käyttö
vuosina 2011 - 2013, arvio vuosien 2014 ja 2015 määrärahan käytöstä sekä arvio
vuosien 2016 - 2019 määrärahatarpeesta.

milj. euroa	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
24.01.01	202,0	204,4	200,6	217,0	233,2	225,3	223,3	221,6	220,6
siirtynyt	33,6	36,2	24,0	13,0	16,5	16,6	19,7	21,8	22,1
käytettävissä	235,5	240,6	224,6	230,0	249,7	241,3	243,0	242,5	242,7
siirto seur. vuodelle	36,2	24,0	13,0	16,5	16,6	19,7	21,8	22,1	20,7
käyttö	199,3	216,6	211,6	213,5	233,1	221,6	221,8	220,4	222,0

Maksullinen toiminta ja toiminnan tulot

Ulkoasiainministeriön hallinnonalan maksustrategiassa vuodelta 2005 on linjattu hal-
linnonalan maksullisuus- ja maksuttomuusperusteet sekä ja hinnoitteluperusteet.
Maksustrategiassa on selkeytetty viranomaistoiminnan ja maksullisuuden ja maksut-
tomuuden rajanvetoa sekä ulkopuolisen rahoituksen perusteita.

Maksustrategian sekä, valtion maksuperustelain ja -asetuksen yleisten periaatteiden
pohjalta ulkoasiainministeriö on 1.6.2014 vahvistanut uuden maksuasetuksen. Asetuksessa
säädetään ulkoasiainministeriön ja edustustojen suoritteista perittävistä maksuista ja
sitä sovelletaan myös kunniakonsulaatteihin niiden tuottamien julkisoikeudellisten
suoritteiden osalta. Maksun määräämistä ja perintää koskevana yleisenä
periaatteena on, että silloin, kun suorite on määrätty maksulliseksi, maksu on aina
perittävä, ellei poikkeusta ole asetuksessa nimenomaisesti mainittu. Muiden (ns.
liiketaloudellisten) suoritteiden osalta liikkumavara on maksun suuruuden suhteen
suurempi, mutta maksulliseksi määrätystä suoritteesta ei maksua voi jättää perimättä.

Kehusehdotuksen liitteenä on hallinnonalan julkisoikeudellisten suoritteiden kustan-
nusvastaavuuslaskelma. Laskelmaan on otettu mukaan hallinnonalan passeista,
oleskeluluvista ja viisumien käsittelymaksuista saatavat tulot. Laskelman perusteella
hallinnonalan kustannusvastaavuusprosentti on kehyskaudella noin 130 %. Hallin-
nonalan julkisoikeudellisista suoritteista vain passeista peritään tällä hetkellä omakus-
tannusarvoa alempaa hintaa. Passien kustannusvastaavuusprosentti oli vuoden 2013
tilinpäätöksessä 79 %, vastaavan luvun ollessa viisumien osalta 212 % ja oleskelulu-
pien osalta 77 %. Julkisoikeudellisten suoritteiden tuottamisesta aiheutuvat kustan-
nukset katettiin vuonna 2013 viisumeista kertyvällä ylijäämällä. Oleskelulupien
osalta on vuoden 2014 alussa siirrytty omakustannusarvoa vastaavaan hinnoitteluun.
Passien osalta tavoitteena on periä omakustannusarvoa vastaava hinta viimeistään
kehyskauden lopussa.

Toimintamenomäärärahaan nettoutetut tulot vuosina 2011 - 2019 (milj. euroa):

milj. euroa	2011	2012	2013	2014*	2015**	2016	2017	2018	2019
24.01.01	50,2	58,1	62,1	49,7	10,1	7,1	7,1	7,1	7,1

*ennuste **Vuoden 2015 talousarvion yhteydessä siirryttiin viisumikäsittelymaksujen bruttobudjetointiin.
Nämä tulot esitetään osana momentin 12.24.99 tuloarviota.

Tulojen arvioidaan kertyvän seuraavasti: passit 2,7 milj. euroa, oleskeluluvat 2,6 milj. euroa, vuokrat ja käyttökorvaukset 0,8 milj. euroa sekä muut toiminnan tuotot 1,0 milj. euroa.

Talonrakennukset (24.01.74)

Ulkoasiainministeriö hallinnoi merkittävää valtion kiinteistöomaisuutta ulkomaanedustuksessa. Ministeriön hallinnoiman kiinteistöomaisuuden arvo oli vuoden 2013 tilinpäätöksessä yhteensä noin 246 milj. euroa. Omaisuuden markkina-arvoksi on vuoden 2011 aikana tehdyssä selvityksessä arvioitu noin 436 milj. euroa.

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2016 - 2019:

24.01.74	2016	2017	2018	2019
VN:n kehyspäätös	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000

Tilojen ylläpitoa vaivaa pitkäaikainen rahoitusvaje, jonka johdosta kiinteistöissä on patoutunutta korjaustarvetta. Omaisuuden arvoon suhteutettuna talousarviossa kiinteistöinvestointeihin ja peruskorjauksiin osoitetut määrärahat ovat alimitoitettuna ottaen huomioon edustustoverkon huomattava korjausvelka. Näin ollen ministeriön ei ole mahdollista varautua peruskorjaushankkeissa esiintyviin yllättäviin rakenteellisiin korjaustarpeisiin.

Toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten sekä erityisesti vaikeiden rahoituskäytösten vuoksi ministeriö vahvisti kesäkuussa 2013 uuden kiinteistöstrategian toiminnan edelleen kehittämiseksi. Kiinteistöstrategian painopistealueet ovat:

1. Kiinteistöinvestointien rahoitus
2. Tulevaisuuden hyvä työympäristö
3. UM osana valtioneuvostokampusta
4. Kiinteistöhallinnon toimintatapojen kehittäminen
5. Toimitilayhteistyö ulkomaanedustuksessa

Strategiaan on nostettu lähivuosien tärkeimmät kehittämistarpeet. Se ei kata yksityiskohtaisesti ministeriön kaikkia kiinteistö- ja toimitila-asioita. Strategia keskittyy siihen, mitä kehittämishankkeita on toteutettava lähivuosina, jotta vahvistamme ulkoministeriön kriittisiä menestystekijöitä. Tavoitteiden toimeenpano ajoittuu vuosille 2013 - 2017. Strategiaa ja sen toteutumista tarkastellaan ministeriön johtoryhmässä vuosittain, jotta tavoitteiden ajankohtaisuutta ja kehityshankkeiden edistymistä voidaan arvioida.

Kehittämisehdotukset

24.01.74	2016	2017	2018	2019
Peruslaskelma	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
New Delhin kiinteistöhanke	4 400 000			
Kehysehdotus yhteensä	8 400 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000

New Delhin kiinteistöhanke

Suomen New Delhin suurlähetystön kampusalue valmistui vuonna 1985. Lähetystökampus koostuu kuudesta erillisestä rakennuksesta ja kolmesta porttirakennuksesta. Rakennuksista neljä on asuinkäytössä; virka-asunto, kaksi lähetyn henkilökunnan

asuinrakennusta ja yksi asemamaasta palkatun henkilökunnan asuinrakennus. Lisäksi kampuksella on kansliarakennus ja yhdessä rakennuksessa sauna ja tekniset tilat.

Rakennuksien käyttö on pääosin säilynyt alkuperäisenä. Pienehköjä muutoksia kuten viisumiosaston sijoittaminen kansliarakennukseen ja viisumiosastoa palvelevan porttirakennuksen rakentaminen on suoritettu 2000-luvulla. Talotekniikkaa sekä märkätiloja ja keittiöitä on uusittu. Kattorakennetta vesieristyksineen on korjattu 1998. Ilmasto-olosuhteiden vaatavuus, kosteuden vaihtelut ja pölyisyys ovat kuluttavia sekä rakenteille että talotekniikalle.

Kiinteistö on tarkoitus peruskorjata kokonaisuudessaan sekä parantaa porttirakennusten turvallisuutta. Asemamaalaisten asuinrakennus muutetaan toimisto- ja lähetyn henkilökunnan asuntokäyttöön. Kampusalueen peruskorjausta sekä tilojen uudelleen järjestelyjä puoltaa nykyisen kanslian tilanahtaus ja viisumihakijoiden kasvavan määrän. Yleisöliikenne häiritsee kanslian toimintaa ja lisää turvallisuusriskejä. Kasvaneet turvallisuuteen liittyvät riskit asettavat uusia vaatimuksia rakennuksille ja niiden käyttötavoille. Huomattavien ilmansaastepitoisuuksien vuoksi ei kansliarakennuksen nykyinen ilmansuodatus-järjestelmä ja tiiviys täytä enää sille asetettuja vaatimuksia. Sisäilman laatua voidaan parhaiten parantaa peruskorjauksen myötä.

Asuinjärjestelyjen uudelleen arviointi on myös tarpeen. Lähetetyn henkilökunnan asuintilojen järjestäminen lähetystöalueelle on tullut ajankohtaiseksi ulkopuolisten vuokra-asuntojen rajoitetun saatavuuden ja kasvaneiden turvallisuusriskien vuoksi.

Rakennusten talotekniikka on vanhentunutta. Käyttö ja ilmasto-olosuhteet ovat kuluttaneet rakennusta ja aiheuttaneet välittömän peruskorjaustarpeen rakenteellisesti ja taloteknisesti. Talotekniikka on tullut monin paikoin käyttöikänsä päähän. Aiemmat korjaustoimenpiteet ovat aina olleet osittaisia, mikä on johtanut siihen, että korjaustöitä jatkuvasti on käynnissä. Lisäksi rakennusten valmistumisajankohtana mm. tietotekniikkaan ei ole ollut varauksia. Sähköistys, sähköpisteet ja valaistus ovat tämän päivän tarpeisiin nähden erittäin vaatimattomalla tasolla ja siksi jälkikäteen asennettuja eri-ikäisiä pinta-asennuksia on sekä ulko- että sisätiloissa erittäin runsaasti. Talotekniikan peruskorjauksella parannetaan myös energiatehokkuutta, jonka kautta säästetään säästöjä käyttökustannuksissa.

Kustannusarvio

Ulkoministeriö on teettänyt elokuussa 2014 hankkeesta tarkennetun kustannusarvion, jonka perusteella hankkeen kokonaiskustannusarvioksi on tarkentunut 11,66 milj. euroa. Ulkoministeriöllä ei ole mahdollisuutta toteuttaa tämän mittaluokan hanketta nykyisillä määrärahoillaan vaikka kaikki muut kiinteistöhankeet jäädytettäisiin, mikä toisaalta johtaisi myös kiinteistökannan kunnon rapautumiseen entisestään.

Ministeriö rahoittaa hankkeesta vuoden 2015 talousarvioehdotuksessa tekemänsä esityksen mukaisesti 27,19 % eli yhteensä 3,17 milj. euroa. Vuoden 2014 osuus 1,1 milj. euroa rahoitetaan kuluvan vuoden määrärahoista. Vuoden 2015 osuudesta 4,74 milj. euroa katetaan 0,65 milj. euroa, vuoden 2016 osuudesta 5,7 milj. euroa katetaan 1,3 milj. euroa ja vuosien 2017 ja 2018 osuudet 0,05 milj. euroa katetaan ministeriö kehyksestä. Nykyisen kehyksen ylittävänä osuutena esitetään yhteensä 8,49 milj. euroa vuosina 2015 ja 2016 (72,81 % hankkeesta).

Hankkeen menot tulee ottaa huomioon nyt valmisteilla olevan kehyspäättöksen lisäksi myös vuoden 2015 lisätalousarviossa. Hankesuunnitelman edelleen tarkentuessa hankkeen kustannuksia ja niiden ajoittumista voidaan tarkastella uudelleen.

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta nosti mietinnössään vuoden 2015 talousarviosta esiin huolen Suomen ulkomailla olevien kiinteistöjen kunnosta: ”Esimerkiksi Suomen New Delhin suurlähetystön vuonna 1985 valmistunut kampusalue on välttämätöntä peruskorjata heikentyneen kuntonsa vuoksi.”. Valiokunta piti muutenkin tarkoituksenmukaisena, että tilojen käytön tehostamista parantavia toimenpiteitä voidaan edistää.

Vuodelle 2015 määrärahoja arvioidaan siirtyvän 5,2 milj. euroa. Määrärahat siirtyvät hankkeisiin sidottuina.

Edellä esitetyn kehittämisehdotuksen perusteella ministeriön kehusehdotus on 8,4 miljoonaa euroa vuonna 2016 ja 4,0 miljoonaa euroa vuosina 2017 - 2019.

Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (24.10.20)

Sotilaalliseen kriisinhallintaan kohdistettavien määrärahojen mitoituksen ja suunnittelun perustana ovat valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon 2012 sekä hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittisen valiokunnan linjaukset. Sotilaalliseen kriisinhallintaan osoitettuja määrärahoja on viime vuosien kehyspäättöksissä leikattu merkittävästi sekä ulkoasiainministeriön että puolustusministeriön pääluokissa. Vuoden 2014 noin 116 milj. euron taso laskee vuodesta 2016 alkaen noin 59 milj. euroon vuosittain.

Sotilaallisen kriisinhallinnan menot on mitoitettu sotilaallisen kriisinhallinnan joukkojen vahvuuksien ja henkilöstön tehtävävaatimusten mukaisesti. Suunnittelussa on otettu huomioon ne kriisinhallintaoperaatiot joihin Suomi osallistuu suunnittelukauden aikana. Suunnittelukauden määrärahaehyksiä on tarkennettava ylöspäin, mikäli osallistumisen vahvuutta suunnitellaan nostettavasti merkittävästi nyt suunnitellusta. Tällainen toimenpide voi olla esimerkiksi Libanonin operaation jatkuminen vuoden 2016 toukokuusta eteenpäin. Suunnittelukauden määrärahaehykset eivät riitä kattamaan noin 500 sotilaan yhteisvahvuutta operaatioissa.

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2016 - 2019:

24.10.20	2016	2017	2018	2019
VN:n kehyspäättös	28 033 000	28 033 000	28 033 000	28 033 000
Peruslaskelma yhteensä	28 033 000	28 033 000	28 033 000	28 033 000

Arvio osallistumisesta operaatioihin suunnittelukaudella:

Operaatio, joukko	2016	2017	2018	2019
03. Liberian kriisinhallintaoperaation menot	2	2	2	2
04. Kosovon kriisinhallintaoperaation menot	23	23	23	23
06. Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintaoperaation menot	8	8	8	8
08. Resolute Support -operaatio	60 → 10	10	10	10
10. Atalanta-operaation menot	5	5	5	5
11. EU:n Somalian koulutusoperaation menot	10	10	10	10
14. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	350 → toukokuu			
15. EU:n Malin koulutusoperaation menot	12			
16. Malin YK-operaation menot	5	5	5	5

Sotilastarkkailijat	30	30	30	30
Operaatiot yhteensä	505 → 105	93	93	93

Suunnitteluperusteet tarkentuvat poliittisten päätösten tarkentuessa sekä kansainvälisten neuvottelujen edetessä. Alla esitetään ulkoministeriön ja puolustusministeriön yhteinen operaatiokohtainen erittely peruslaskelmatason mukaisesti:

Momentti 24.10.20	2016	2017	2018	2019
01. EU:n taistelujoukkojen koulutus- ja valmiusmenot	90 000			
03. Liberian kriisinhallintaoperaation menot, 2 sotilasta	260 000	260 000	260 000	260 000
04. Kosovon kriisinhallintaoperaation menot, 23 sotilasta	2 177 000	2 177 000	2 177 000	2 177 000
05. Yhteiset menot	2 360 000	2 055 000	2 055 000	2 055 000
06. Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintaoperaation menot, 8 sotilasta	987 000	987 000	987 000	987 000
08. Resolute Support -operaatio, Afganistan, noin 60 sotilaasta → noin 10 sotilaaseen	5 601 000	1 451 000	1 451 000	1 451 000
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	356 000	18 567 000	18 567 000	18 567 000
10. Atalanta-operaation menot, 5 sotilasta	711 000	711 000	711 000	711 000
11. EU:n Somalian koulutusoperaation menot, 10 sotilasta	1 149 000	1 149 000	1 149 000	1 149 000
14. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot, → 2016 toukokuu 350 sotilasta	12 521 000			
15. EU:n Malin koulutusoperaation menot, 12 sotilasta	1 145 000			
16. Malin YK-operaation menot (MINUSMA), 5 sotilasta	676 000	676 000	676 000	676 000
Yhteensä	28 033 000	28 033 000	28 033 000	28 033 000

Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (24.10.21)

Siviilikriisinhallintaan kohdistettavien määrärahojen mitoituksen ja suunnittelun perustana ovat valtioneuvoston elokuussa 2008 hyväksymä Suomen kansallinen siviilikriisinhallintastrategia sekä turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon 2012 linjaukset.

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2016 - 2019:

24.10.21	2016	2017	2018	2019
VN:n kehyspäätös	15 360 000	15 360 000	15 360 000	15 360 000
Peruslaskelma yhteensä	15 360 000	15 360 000	15 360 000	15 360 000

Suomi osallistuu kansainväliseen siviilikriisinhallintaan tavoitteenaan edistää kohdealueiden kehitystä kohti oikeusvaltioperiaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioitusta, demokratiaa, hyvää hallintoa ja toimivaa kansalaisyhteiskuntaa. Hallitusohjelma asettaa tavoitteeksi laajentaa Suomen osallistumista siviilikriisinhallintaan.

Siviilikriisinhallinta on tärkeä väline EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan keinovalikoimissa. Suurin osa Suomen siviilikriisinhallintaosallistumisesta suuntautuu EU:n operaatioihin. Lähtökohtana on ollut Suomen osallistuminen kaikkiin EU:n siviiliope- raatioihin, mutta sitä mukaa kun EU:n siviilikriisinhallintatoiminta on vakiintunut ja uusia operaatioita on edelleen suunnitteilla, ei kaikkiin operaatioihin osallistuminen ole enää itseisarvo. Suomen osallistuminen on tarkoitus keskittää niihin ulko- ja turvalli- suuspoliittisten tavoitteiden kannalta merkittäviin operaatioihin, joissa Suomen pa- noksella voidaan saavuttaa erityistä lisäarvoa ja vaikuttavuutta. EU:n lisäksi Suomella on siviilikriisinhallinnan asiantuntijoita YK:n ja Etyjin operaatioissa sekä EU:n neuvos- ton, Etyjin ja Naton sihteeristöissä.

Kriisinhallintaoperaatioista on tullut monialaisempia ja tämä kehitys jatkuu. Usealla operaatioalueella (esim. Kosovo ja Afganistan) toimii toisiaan tukevien siviiliosittilaallisen kriisinhallinnan operaatioita. Operaatiot tulevat myös entistä haastavammiksi ja vaativat usein asiantuntijoilta erityisosaamista. Oikeusvaltiokehityksen ja siviilihallinnon tukemisen suhteellinen osuus operaatioista kasvaa. Operaatioiden neuvonta- ja koulutustehtävät tulevat korostumaan, mikä johtaa tarpeeseen rekrytoida korkeamman tason asiantuntijoita. Pyrkimyksenä on lisätä suomalaisten asiantuntijoiden nimittämistä siviilikriisinhallinnan johtotehtäviin.

Toiminnan suunnittelua vaikeuttaa kriisinhallinnan luonteeseen liittyvä ennakoimattomuus. Lyhyelläkin varoitusajalla voidaan käynnistää suuria operaatioita, joihin vielä budjetointivaiheessa ei ole voitu varautua. Määräraha riittää vuositasolla 115 - 120 siviilikriisinhallinnan asiantuntijan kulujen kattamiseen. Määrärahasta 400 000 euroa on osoitettu rauhanvälitystoiminnan ja siihen liittyvän kapasiteetin vahvistamiseen. Etyjin ja EU:n vaalitarkkailutehtäviin lähetetään vuosittain noin 100 henkilöä ja kustannuksiin varataan samalta momentilta 300 000 euroa.

Varsinainen kehitysyhteistyö (24.30.66)

Kehitysyhteistyömäärärahojen peruslaskelmataso on vuosina 2016 - 2019:

24.30.66	2016	2017	2018	2019
VN:n kehyspäättös	805 050 000	815 688 000	843 742 000	843 742 000
<i>Valtuus</i>	<i>897 380 000</i>	<i>539 900 000</i>	<i>500 000 000</i>	<i>500 000 000</i>
Peruslaskelma yhteensä	805 050 000	815 688 000	843 742 000	843 742 000

<i>Valtuus</i>	2016	2017	2018	2019
Kehysehdotus	805 050 000	815 688 000	843 742 000	843 742 000
Sidottu valtuuksilla ml. nyt esitetyt valtuudet	645 622 637 (80 %)	643 021 452 (79 %)	548 741 000 (65 %)	484 625 863 (57 %)
Kehyskauden valtuussuunnitelma	266 137 000	384 900 000	520 000 000	550 000 000
<i>Valtuusehdotus</i>	<i>266 137 000</i>	<i>384 900 000</i>	<i>520 000 000</i>	<i>550 000 000</i>

Hallituksen tavoitteena on varmistaa tasainen määrärahakehitys, jonka puitteissa 0,7 prosentin määrärahataso bruttokansantulosta (BKTL) ja Suomen kansainväliset sitoumukset voidaan saavuttaa. Hallitus tavoittelee etenemistä 0,7 prosentin tavoitteeseen ja BKTL-osuuden nostamiseen hallitusohjelman edellyttämällä tavalla, sekä ilmastorahoituksen kasvavien velvoitteiden hoitamiseen, ohjaamalla hallituskauden ajan valtioneuvoston maaliskuun 2013 kehyspäättöksen mukaisesti päästöhuuto-kauppatulot sitä mukaa kun niitä kertyy kehitysyhteistyöhön, ja samalla osana Suomen virallista kehitysapua myös ilmastorahoitukseen.

Vuonna 2014 kehitysyhteistyömäärärahojen tason arvioidaan nousevan 0,54 prosenttiin BKTL:sta, mutta jo vuoden 2014 talousarviossa jäädään 0,48 % BKTL-tasolle. Tämän kehusehdotuksen pohjana on valtioneuvoston kehyspäättös 3.4.2014. Kehusehdotuksen mukaisilla määrärahoilla saavutetaan 0,48 % BKTL-osuus vuonna 2016, 0,47 % vuonna 2017, 0,46 % vuonna 2018 ja 0,45 % BKTL-osuus vuonna 2019.

Kehitysyhteistyön hallinnon vahvistamiseen tulee jatkossakin varmistaa riittävät määrärahat, jotta toiminnan laatu ja tuloksellisuus sekä riskien hallinta voidaan varmistaa. Vuosittaisten talousarvioesitysten yhteydessä arvioidaan myös kehitysyhteistyöhallinnon vahvistamisen jatkotarpeet.

Vuodelle 2015 määrärahoja arvioidaan siirtyvän 383 milj. euroa. Määrärahat siirtyvät pääosin hankkeisiin sidottuina.

Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (24.90.66)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2016 - 2019:

24.90.66	2016	2017	2018	2019
VN:n kehyspäätos	86 961 000	87 183 000	87 183 000	87 183 000
Peruslaskelma yhteensä	86 961 000	87 183 000	87 183 000	87 183 000

24.90.66/Arvioidut jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	2016	2017	2018	2019
Pohjoismaiden neuvoston talousarvio	22 506 000	22 506 000	22 506 000	22 506 000
YK:n talousarvio	11 002 000	11 002 000	11 002 000	11 002 000
YK:n rauhanturvajoukot	33 151 000	33 166 000	32 944 000	32 709 000
Muut YK:n alaiset järjestöt ja rahastot	2 510 000	2 510 000	2 510 000	2 510 000
Kemiallisen aseiden kieltöjärjestö (OPCW)	395 000	395 000	395 000	395 000
Euroopan neuvosto	3 380 000	3 380 000	3 380 000	3 380 000
OECD	2 697 000	2 886 000	3 088 000	3 304 000
WTO	902 000	920 000	938 000	957 000
Etyj	3 785 000	3 785 000	3 785 000	3 785 000
Ydinkieltosopimus; valmistelukomitean kustannukset	635 000	635 000	635 000	635 000
Kansainvälinen rikostuomioistuim	1 080 000	1 080 000	1 080 000	1 080 000
Muut	4 918 000	4 918 000	4 920 000	4 920 000
Yhteensä	86 961 000	87 183 000	87 183 000	87 183 000

Ministeriö on jatkanut kansainvälisten jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien tarkastelua säästöjen löytämiseksi vuosien 2016 - 2019 kehysehdotuksen laadinnan yhteydessä. Työssä on hyödynnetty ministeriön strategisia prioriteetteja sekä Suomen ulkoasiainhallinnon YK-strategiaa, jossa on määritelty lähivuosien YK-politiikan prioriteetit. Ensisijaisesti säästöt on kohdistettu kansainvälisten järjestöjen sellaisesta vapaaehtoisesta rahoituksesta, joka ei perustu pitkäaikaisiin sitoumuksiin. Tällaisia ovat mm. Etyjin ja Euroopan Neuvoston vapaaehtoisrahoitukset. Lisäksi on tarkistettu erityisesti YK-maksujen budjetointiperusteita. Samalla pyritään vaikuttamaan kansainvälisten järjestöjen ja elinten talousarvioihin niiden kasvun hillitsemiseksi.

Kansainvälisten jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien osalta säästöjen löytäminen edellyttää kuitenkin siirtymäaikaa. Suomi ei voi vain yksipuolisella ilmoituksella katkaista vapaaehtoista rahoitusta vaan rahoituksen osalta tulee tehdä ns. exit-strategia, jolla taataan ettei rahoituksen päättyminen aiheuta merkittäviä ulkopoliittisia vahinkoja. Siirtymäaikana ulkoministeriö hyödyntää momentin 24.90.66 siirtyvää erää.

Kurssimuutokset vaikuttavat huomattavasti momentin määräraharapeeseen, sillä maksujen kokonaissummasta noin 50 % on dollaripohjaisia. Ulkoministeriö palaa tältä osin määräraharapeeseen talousarvioesitysten laadinnan yhteydessä.

Vuodelle 2015 määrärahoja arvioidaan siirtyvän 35,0 milj. euroa. Vuoden 2015 osalta jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien arvioidaan Euroopan Keskuspankin 12.12.2014 valuuttakursseilla ylittävän 2,6 milj. euroa talousarviossa tarkoitukseen osoitetun määrärahan. Ylitys katetaan siirtyvillä erillä.

Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (24.90.68)

Menojen peruslaskelmataso on vuosina 2016 - 2019:

24.90.68	2016	2017	2018	2019
VN:n kehyspäättös	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Peruslaskelma yhteensä	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000

Vuoden 2013 neljännessä lisätalousarviossa momentille lisättiin 900 000 euron sopimuksetekovaltuus, jonka perusteella Suomi sitoutui Pohjoismaiden yhteistyöministerien kokouksessa 29.10.2013 osoittamaan Pohjoismaiden ympäristökehitysrahoitusyhtiön (NEFCO) ympäristökehitysrahastoon (Nordiska miljötvecklingsfonden, NMF) kansallista rahoitusta vuosina 2014 - 2016. Valtuudesta koituvat maksatukset kehyskaudella esitetään alla olevassa taulukossa:

Valtuus	2016	2017	2018	2019
Kehysehdotus	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Sidottu valtuuksilla ml. nyt esitetyt valtuudet	300 000			
Kehyskauden valtuussuunnitelma	-	-	-	-
Valtuusehdotus	-	-	-	-

Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on tehostaa toimintaa pohjoisilla alueilla tehtävässä alueellisessa yhteistyössä. Itämeren, Barentsin ja arktiseen yhteistyöhön osoitettavan rahoituksen merkitystä korostaa se, että pohjoisten alueiden alueellisen yhteistyön periaatteena on yhteisrahoitus, jossa rahoitusta tulee eri lähteistä (yksittäiset maat, EU:n instrumentit, kansainväliset rahoituslaitokset, yksityinen sektori). Suomen rahoituksella voidaan edistää EU:n ja muun kansainvälisen rahoituksen ohjautumista Suomen kannalta tärkeisiin monenvälisiin hankkeisiin Suomen lähialueilla. Rahoitettavien hankkeiden valinnassa painottuvat Suomen kansalliset intressit, ml. suomalaisen asiantuntemuksen ja osaamisen hyödyntäminen hankkeiden toteuttamisessa. Pohjoisilla alueilla tehtävään alueelliseen yhteistyöhön sisältyvät seuraavat yhteistyömuodot:

- Pohjoisen ulottuvuuden yhteistyö, joka kattaa useita yhteistyösektoreita, ml. ympäristönsuojelu, terveyden edistäminen ja taloudellisen kehityksen edellytysten turvaaminen. Käytännön työtä toteutetaan erityisesti kumppanuuksien kautta.
- Muu yhteistyö pohjoisilla alueilla, erityisesti Itämeren valtioiden neuvostossa, arktisessa neuvostossa ja Barentsin euroarktisessa neuvostossa, jolla tuetaan mm. EU:n Itämeri-strategian ja Suomen arktisen strategian toimeenpanoa.

Lisäksi määrärahalta tuetaan hallituksen Venäjä-toimintaohjelman toimeenpanoa.

Vuodelle 2015 määrärahaa arvioidaan siirtyvän ulkoministeriön kirjanpidossa 1,0 milj. euroa.